

OPINNÄYTETYÖ

Samojaikäisten tukemisen keinoja johtajille

Miten aikuinen voi tukea 15–17-vuotiaita partiolaisia jaksamaan?

Inka Kiuru

Yhteisöpedagogi AMK

(210 op)

11/2024

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi

Tekijä: Inka Kiuru

Opinnäytetyön nimi: Samoajaikäisten tukemisen keinoja johtajille – Miten aikuinen voi tukea 15-17-vuotiaita partiolaisia jaksamaan?

Sivumäärä: 42 ja 8 liitesivua

Työn ohjaaja: Lotta Viinikka

Työn tilaaja: Suomen Partiolaiset

Ajatus tämän opinnäytetyön tekemiselle lähti liikkeelle nuorten hyvinvointiin liittyvistä havainnoistani, joita olen tehnyt partiopolkuni aikana esimerkiksi toimiessani samoajaluotsina ja Tampereen Partiolaisten kesän 2024 alueleirin leirikoordinaattorina. Minulla oli mielenkiintoa kehittää partiotoimintaa niin, että se vastaisi samoajaikäisten nuorten tarpeita mahdollisimman hyvin.

Opinnäytetyöni tavoitteena oli tutkia samoajaikäisten eli 15–17-vuotiaiden partiolaisten jaksamista partiossa ja kehittää aikuisille johtajille keinoja, joiden avulla he voivat tukea nuoria jaksamaan paremmin partiossa.

Opinnäytetyössä tutkittiin samoajien jaksamista ja kokemuksia johtajien toiminnasta. Tutkimuksen aineistot kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella heinäkuussa 2024 ja samoajaikäisten nuorten haastattelulla, joka toteutettiin ryhmäkeskusteluna. Kyselylomakkeeseen saatiin 145 vastausta ja ryhmäkeskusteluun osallistui kahdeksan nuorta.

Tutkimustuloksissa todettiin, että monissa Hämeen Partiopiirin lippukunnissa samoajilla on jo nyt kohtuullisen hyvä olla. Samoajien hyvinvoinnista huolehtiminen on joka tapauksessa erittäin tärkeää nyt ja tulevaisuudessa sekä nuorten jaksamisen että partiotoiminnan jatkuvuuden kannalta.

Tutkimustulosten analyysin pohjalta kehitettiin samoajaluotseille suunnattu ohjeistuksen, jonka avulla he voivat tukea samoajia entistä paremmin. Ohjeistus on ”Luotsi samoajan tukena” -huoneentaulu sekä huoneentaulun käyttöohje.

Asiasanat: hyvinvointi, jaksaminen, nuoret, tukeminen, vapaaehtoistyö

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Bachelor of Humanities NGO and Youth Work

Author: Inka Kiuru

Title: How leaders can support 15 to 17-years-old scouts in their well-being

Number of Pages: 42 and 8 attachment pages

Supervisor: Lotta Viinikka

Commissioned by: The Guides and Scouts of Finland

The idea for this thesis came from my experiences as a scout, for example as an adult support for explorers and as a camp coordinator. I am interested in developing scouting so that the program would fill the needs of explorers as much as possible.

The goal of my thesis was to investigate about 15-17-year-old scouts wellbeing in scout, and to create instructions for adult leaders to help support youths better in scout.

In my thesis I research the wellbeing of explorers and their experiences regarding adults leading. Research material was collected during July and August in 2024 using an electronic questionnaire and a group interview. The questionnaire was answered by 145 explorers and 8 explorers took part in the group interview.

My research results show that many explorers in local groups of Hämeen Partiopiiri have relatively high well-being. Caring about wellbeing of explorers is important now and in the future, to support youth in continuing scouting. Based on the research results I made instructions for the adult support of explorers.

As a concrete output of the thesis, I created a poster of instructions for adult support of explorers, and a user manual for the poster.

Keywords: Well-being, coping, youths, support, voluntary work

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	PARTIO TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ.....	8
	2.1 Partiolaisten kattojärjestöt Suomessa ja maailmalla.....	8
	2.2 Partiopiirit ja alueyhdistykset.....	8
	2.3 Lippukunta, partiotoiminnan perusyksikkö.....	9
	2.4 Samoajaikäkausi.....	10
	2.5 Samoajaluotsi.....	10
	2.6 Partiomenetelmä.....	11
	2.7 Johtaminen partiossa.....	12
3	SAMOAJAIKÄISTEN NUORTEN HENKINEN HYVINVOINTI JA JAKSAMINEN.....	14
	3.1 Hyvinvoinnin ja jaksamisen määrittelyä.....	14
	3.2 Merkityksellisyys, yhteenkuuluvuus ja motivaatio.....	16
	3.3 Samoajaikäisten henkinen hyvinvointi.....	17
	3.4 Johtamisen merkitys samoajien hyvinvointiin.....	18
4	AINEISTON KERÄÄMINEN, KOONTI JA ANALYSOINTI.....	20
	4.1 Määrällinen tutkimus.....	20
	4.2 Laadullinen tutkimus.....	20
	4.3 Sähköinen kyselylomake.....	21
	4.4 Ryhmäkeskustelu.....	21

4.5	Aineiston analyysi	23
4.6	Aineiston teemoittelu	24
4.7	Eettiset näkökulmat ja luotettavuus	26
5	TULOKSET	28
5.1	Perustiedot	28
5.2	Samoajien jaksamisen tilanne.....	28
5.3	Samoajien vastuun määrä partiossa	31
5.4	Lippukunnan aikuisten tuen tilanne.....	33
5.5	Unelmien samoajaluotsi	36
6	OPINNÄYTETYÖN TUOTOS	37
6.1	Tuotoksen yhteys analyysin tuloksiin.....	37
6.2	Huoneentaulu ja sen hyödyntäminen.....	37
6.3	Tuotoksen käyttöönotto.....	38
7	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	39
7.1	Samoajien hyvinvointi	39
7.2	Samoajien partiopysyvyys.....	40
7.3	Lippukunnan aikuisen tuen tilanne	41
7.4	Tilaaajan palaute.....	41
7.5	Yhteenveto.....	42
	LÄHTEET	43
	LIITTEET	46

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni idea lähti ajatuksesta ja omista havainnoista kehittää partiosta entistä turvallisempaa ja yksilön tarpeet huomioivampaa paikkaa harrastaa ja tehdä vapaaehtoistyötä. Opinnäytetyössä tutkittiin miten samoajat eli 15–17-vuotiaat partiolaiset kokevat jaksavansa partiossa ja millaista aikuista tukea he kokevat saavansa ja kaipaavat. Työni tilaaja on Suomen Partiolaiset. Opinnäytetyön kohderyhmänä olivat Hämeen Partiopiirin samoajat ja heidän aikuiset johtajansa. Opinnäytetyö tarkoittaa Humanistisessa ammattikorkeakoulussa tilaustyönä suoritettavaa työelämän kehittämistehtävää (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2024). Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmät olivat määrällinen kyselylomake ja laadullinen ryhmäkeskustelu.

Tutkimuskysymykseni oli: Millä keinoilla aikuiset partiojohtajat voivat tukea samoajaikäisten partiolaisten jaksamista niin, että nuoret jatkavat partiota? Tämän kysymyksen avulla oli tarkoitus selvittää samoajien jaksamisen ja heidän aikuisilta saamansa tuen nykytilannetta. Partion elinvoimaisuuden kannalta on tärkeää, että samoajat saataisiin pidettyä mukana toiminnassa. Lisäksi partioharrastuksen tulisi olla heidän henkistä hyvinvointiansa vahvistavaa eikä ainaakaan lisätä henkistä kuormitusta. Samoajien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin huomioimisella pyritään turvaamaan partiojatkuvuutta.

Useat samoajat eli 15–17-vuotiaat partiolaiset lopettavat partion vuosittain. Edellisen partiokauden aikana eli 1.8.2023-31.7.2024 koko Suomen alueella samoajaikäisiä erosi partiosta 1100 ja Hämeen Partiopiirin alueella 233. Hämeessä uusia samoajia liittyi mukaan toimintaan edellisen partiokauden aikana vain 12. Eniten partioharrastusta lopetetaan 12–14-vuotiaana eli hetkenä juuri ennen samoajaksi siirtymistä (Partio 2024m.) Tämän vuoksi oli tärkeää tutkia ja kehittää samoajaikäisten hyvinvointia partiossa. Tilaajan kanssa keskustellessa nousi esille huoli samoajaikäisten hyvinvoinnista ja partioharrastuksen lopettamisesta, sillä samoajat ovat tulevaisuuden partiotoiminnan mahdollistajia.

Opinnäytetyön ydintavoitteena oli kehittää ohjeistus, jonka avulla samoajaluotsit eli 15–17-vuotiaiden aikuiset johtajat voivat tukea samoajaikäisten partiolaisten henkistä jaksamista niin, että nuoret jatkavat partiota. Ohjeistuksen kehittämiseksi tutkittiin, millaiset asiat partiossa heikentävät ja vahvistavat samoajien henkistä hyvinvointia ja jaksamista.

Samoajien henkistä hyvinvointia on tutkittu aiemmin vähän partiossa. Aihe on todella ajankohdainen ja tärkeä sekä samoajien henkisen hyvinvoinnin ja jaksamisen että heidän partioharrastuksen jatkumisen kannalta. Omien havaintojeni mukaan partiossa reippauden, suorittamisen ja oma-aloitteisuuden ihannoiti on läsnä kaikissa ikäkausissa, sillä partio-ohjelma ja ihanteet ohjaavat partiolaisia kasvamaan ja kehittymään aktiivisiksi yhteisöjen ja yhteiskunnan jäseniksi (Partio 2024s.) Opinnäytetyön merkityksellisyyttä lisäsi nuorten mahdollisuus kertoa anonyymisti partiotoiminnan mahdollisesti herättämistä negatiivisista tuntemuksista.

Samoajaikäkausi on johtajaksi siirtymisen ja partiopolun jatkuvuuden kannalta merkittävä taittekohta. Samoajat ovat myös lippukunnan eli paikallisyhdistyksen toimintaa mahdollistavia vapaaehtoisia. Samoajaikäisenä elämässä on usein suuria muutoksia, kuten toisen asteen opinnot ja niistä valmistuminen, oman identiteetin etsiminen ja henkinen kasvaminen, teini-iän aiheuttamat haasteet, mahdolliset paikkakunnanvaihdokset esimerkiksi opintojen perässä ja sen seurauksena mahdollinen lippukunnan vaihtaminen tai partiotoiminnasta poisjääminen.

2 PARTIO TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

Tässä luvussa käsittelen partiota toimintaympäristönä maailmalla, Suomessa ja Hämeessä. Lisäksi luvussa käsitellään samoajaikakautta, samoajaluotseja, partiomenetelmää sekä johtamista partiossa.

2.1 Partiolaisten kattojärjestöt Suomessa ja maailmalla

Partio on maailmanlaajuinen nuorisoliike, jonka tarkoituksena on kasvattaa vastuullisia kansalaisia, opettaa elämälle hyödyllisiä taitoja, tarjota kokemuksia ja rakentaa ystävyyttä yli rajojen (World Scouting 2024a). Partio toimii ainutlaatuisena oppimisympäristönä ja partiokasvatus mahdollistaa esimerkiksi itsensä toteuttamista, tekemällä oppimista ja tärkeiden taitojen, kuten tasa-arvon, osallisuuden ja myönteisen tulevaisuusajattelun harjoittelua (World Scouting 2024b). Maailmanlaajuisesti partiolaisia toimii yli 40 miljoonaa yli 200 maassa (Partio 2024a).

Partiolla on kaksi maailmanjärjestöä, WOSM (World Organisation of the Scout Movement) eli Partioliikkeen Maailmanjärjestö ja WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girls Scouts) eli Partiotyttöjen Maailmanjärjestö. Kansalliset partiojärjestöt kuuluvat näihin maailmanlaajuisiin järjestöihin, joiden tehtävänä on tukea ja kehittää partiotoimintaa. Maailmanjärjestöjen ansiosta mahdollistetaan kansainvälinen partioharrastus (Partio 2024j.)

Suomessa partiolaisia on yli 65 000 ja Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP-FS) on Suomen suurin nuorten vapaaehtoisjärjestö. Suomessa partiolaiset toimivat alueyhdistyksissä eli lippukunnissa, joita on 750 ympäri maan (Partio 2024b.) Suomen Partiolaisilla on noin 80 palkallista työntekijää, muuten toiminta toteutetaan täysin vapaaehtoisten voimin (Partio 2024i).

2.2 Partioiirit ja alueyhdistykset

Suomessa toimii kymmenen maantieteellisen alueen mukaan jaettua partioiiriä, jotka koostuvat paikallisista yhdistyksistä. Partioiirin tehtävä on tukea lippukuntia partiotoiminnassa esimerkiksi järjestämällä koulutuksia ja tapahtumia sekä tukemalla alueiden välistä yhteistyötä. Suomessa toimivat partioiirit ovat Lapin Partiolaiset ry, Pohjanmaan Partiolaiset ry, Järvi-Suomen Partiolaiset ry, Pohjois-Savon Partiolaiset ry, Lounais-Suomen Partioiiri ry, Hämeen Partioiiri ry, Kymenlaakson Partioiiri ry, Etelä-Karjalan Partiolaiset ry, Uudenmaan Partioiiri ry ja Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry (Partio 2024n.)

Hämeen Partioiiri ry tarjoaa partiotoimintaa Pirkanmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen alueella. Hämeen Partioiirin 11 eri alueella toimii 120 lippukuntaa, joissa on yhteensä yli 11 000 jäsentä. Hämeen Partioiiri järjestää esimerkiksi kilpailuja, ikäkausitapahtumia sekä johdatus- ja taitokoulutuksia (Hämeen Partioiiri 2024a.)

Hämeen Partioiiriä johtaa vuosikokouksen valitsema piirihallitus. Piirillä on seitsemän eri toiminnanalaa, joissa toimii luottamushenkilöitä. Toiminnanalat ovat aluetyö, kasvatusta, vapaaehtoisuus, viestintä ja markkinointi, kehitys, ansiomerkit ja yhteiskuntasuhteet. Lähes jokaisella toiminnanalalla on piirihallituksessa vastaava jäsen ja lisäksi osa-alueilla on yksi tai useampia jaostoja, joissa toimii vapaaehtoisia (Hämeen Partioiiri 2024b.)

Alueen on tarkoitus tukea lippukuntien toimintaa, jota varten järjestetään esimerkiksi aluetapaamisia ja valmennusta. (Suomen Partiolaiset 2020, 68.) Hämeen Partioiirin alueet ovat Tampere, Nokia, Forssa, Riihimäki, Hämeenlinna, Päijät-Häme, Orivesi ja Mänttä. Alueyhdistykset koostuvat samalla alueella olevista lippukunnista. Piirin alueella toimivat alueyhdistykset ovat Tampereen Partiolaiset, Hämeenlinnan alueen partiolaiset sekä Lahden alueen Partiolaiset. (Hämeen Partioiiri 2024a.)

2.3 Lippukunta, partiotoiminnan perusyksikkö

Partiotoiminnan ydin on paikallisyhdistys eli lippukunta, jossa viikoittainen harrastustoiminta tapahtuu. Lippukunta on yhdistys, joka on jonkin partioiirin ja siten myös Suomen Partiolaisen jäsen. Lippukuntia on ympäri Suomea niin maaseudulla kuin kaupungeissa. Lippukuntien koot vaihtelevat kymmenistä muutamaan sataan jäseneseen (Partio 2024p.)

Lippukunnan muodostaa ikäkausiryhmät eli eri ikäiset partiolaiset ja heidän johtajansa, ikäkausien luotsit sekä lippukunnan johtajisto. Lippukuntaa johtaa johtokolmikko, johon kuuluu lippukunnanjohtaja, pestijohtaja ja ohjelmajohtaja (Suomen Partiolaiset s. 93.) Partiolippukunta voi olla suunnattu tytöille, pojille tai kaikille. Suomessa on sekä maa- että meripartiotoimintaa. (Suomen Partiolaiset s. 68.)

Lippukunnissa toteutetaan partioikäkausien mukaista ohjelmaa oman ryhmän kanssa. Partion ikäkaudet ovat 7–9-vuotiaat sudenpennot, 10–12-vuotiaat seikkailijat, 12–15-vuotiaat tarpojat, 15–17-vuotiaat samoajat ja 18–22-vuotiaat vaeltajat. Yli 22-vuotiaat ovat aikuisia ja lisäksi lippukunnat voivat halutessaan järjestää alle kouluikäisille perhepartiota. Jokaiselle ikäkaudelle on omat tavoitteet, joita hyödynnetään ohjelman suunnittelemisen apuna. (Partio 2024o.) Tässä

tutkimuksessa aikuisella johtajalla tarkoitetaan yli 22-vuotiasta partiolaista, sillä 18–22-vuotiaat ovat partion kohderyhmää.

2.4 Samoajaikäkausi

Samoaja on 15–17-vuotias partiolainen, jonka ikäkausiohjelma kestää kolme vuotta. Partiokauden 2023–2024 aikana Hämeen Partiopiirin alueella oli yhteensä 1035 samoajaa eli 15–17-vuotiasta partiolaista, 15-vuotiaita oli 416, 16-vuotiaita 342 ja 17-vuotiaita 277 (Partio 2024m.) Samoajien ohjelma pitää sisällään muun muassa itsensä kehittämistä, johtamistaitojen opettelua sekä ympäristö- ja yhteiskuntasuhteen pohtimista. Samoaja on sekä ikäkausi-ikäinen että johtajuuden kynnyksellä oleva nuori (Partio 2024q.)

Samoajaohjelman pakollisiin aktiviteetteihin kuuluu Ryhmänohjaajakoulutuksen eli ROK-kurssin suorittaminen. Ryhmänohjaajakoulutukseen sisältyy esimerkiksi samoajajohtajan oikeuksien ja velvollisuuksien opettelua, partiomenetelmään ja -ihanteisiin tutustumista, ryhmän vaiheiden harjoittelua ja ryhmäytymistä sekä johtamisen harjoittelua eri tilanteissa. Lisäksi ROK-kurssiin kuuluu johtamisharjoittelu, jonka aikana samoaja pääsee johtamaan jotain lippukunnan ikäkausiryhmää yhdessä aikuisen johtajan kanssa ja täten harjoittelemaan johtamista käytännössä (Partio 2024q.)

Retket, leirit ja tapahtumat ovat olennainen osa samoajaohjelmaa, sillä niissä samoajat saavat viettää aikaa oman ikäkautensa partiolaisten kanssa (Partio 2024h). Samoajaikäisille järjestetään myös omia tapahtumia piiritasolla, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Hämeen Partiopiiri järjestää samoajien oman leirin Kohun kahden tai kolmen vuoden välein (Hämeen Partiopiiri 2024d.) Suomen Partiolaiset puolestaan järjestää joka toinen vuosi samoajaikäisille viikonlopputapahtuma Explon (Partio 2024f). Kansainvälinen Roverway tapahtuma on 16–22-vuotiaiden oma partioleiri (Partio 2024g).

2.5 Samoajaluotsi

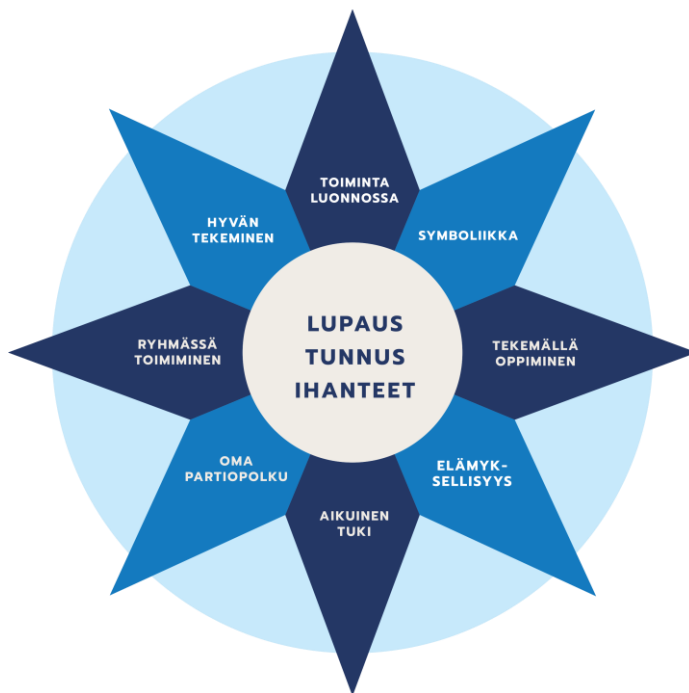
Samoajaluotsi on samoajan eli 15–17-vuotiaan partiolaisen kasvun tukena toimiva yli 22-vuotias aikuinen johtaja. Vuonna 2023 Hämeen Partiopiirin samoajaluotseja oli jäsenrekisteri Kuksaan merkittynä 130 (Hämeen Partiopiiri 2023c.) Samoajaluotsin tehtävä on kannustaa ja auttaa nuoria samoajaikäkauden ohjelman suorittamisessa sekä vastuulliseksi aikuiseksi kasvamisessa. Luotsin tulisi olla läsnä oleva, luotettava ja turvallinen aikuinen, jonka seurassa samoaja uskaltaa olla oma itsensä (Partio 2024c.)

Samoajaluotsin pestikortissa eli tehtäväkuvauksessa kerrotaan laajasti samoajaluotsin pestin sisällöstä ja tavoitteista. Samoajaluotsin tulee ymmärtää samoajaikäisen kehitysvaiheita, toimia tekemisten mahdollistajana, pitää yhteyttä sekä nuoriin, että heidän huoltajiinsa, tehdä yhteistyötä muiden lippukunnan aikuisten johtajien kanssa ja rohkaista samoajaa osallistumaan monipuolisesti erilaisiin partiotahtumiin piiritasolla, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti (Partio 2024d.)

Samoajaluotsille tärkeitä tehtäviä ovat muun muassa olla positiivinen ja kannustava aikuinen, luoda ympärilleen turvallista ympäristöä, antaa tilaa nuorille itsenäiseen tekemiseen ja tutustua luotsattaviin nuoriin. Lisäksi samoajaluotsi auttaa ja kannustaa nuoria samoajan kasvatustavoitteisiin pääsemisessä. Samoajaluotsi auttaa nuoria ohjelman suunnittelemisessa ja mahdollistaa erityisempiä ja enemmän suunnittelua vaativia aktiviteetteja muutaman kerran vuodessa (Partio 2024d.)

2.6 Partiomenetelmä

Partiomenetelmä on yhdeksästä osa-alueesta koostuva kasvatukseen keinojen kokonaisuus. Nämä osa-alueet ovat lupaus, tunnus ja ihanteet, hyvän tekeminen, toiminta luonnossa, symboliikka, tekemällä oppiminen, elämyksellisyys, aikuinen tuki, oma partiopolku ja ryhmässä toimiminen. Jokaisen osa-alueen huomioiminen partio-ohjelmaa toteuttaessa on tärkeää (Partio 2024e.)

Kuvio 1: Partiomenetelmä (Partio 2024e)

Partiomenetelmän toteutumisen seuraamiseksi on luotu ryhmänjohtajille suunnattu partiomenetelmätyökalu. Partiomenetelmätyökalussa voi arvioida oman ryhmän toimintaa ja osaamista eri partiomenetelmän osa-alueilla. Partiomenetelmän hyödyntäminen auttaa pääsemään partion päämäärään. Partio-ohjelmaa toteuttaessa partiomenetelmän eri osa-alueet toteutuvat (Partio 2024e.)

Partion arvoihin sitoutuminen on partiomenetelmän ydin. Partioihanteet kiteyttävät partion arvopohjaa. Ihanteet ovat kunnioittaa toista ihmistä, rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä, olla luotettava, rakentaa ystävyyttä yli rajojen, tuntee vastuunsa ja tarttua toimeen, kehittää itseään ihmisenä ja etsiä elämän totuutta. Partiolupaus on lupaus sitoutua partioihanteisiin ja toteuttaa partion päämäärää eli henkilökohtaista kehittymistä. Partion tunnus on “Ole valmis.” (Suomen Partiolaiset 2020, 22–28.)

2.7 Johtaminen partiossa

Partiojohtajan peruskirjassa sanotaan: “Johtajuus on partion keskeinen elementti, koska sen avulla on mahdollista rakentaa parempaa maailmaa partion päämäärän eli aktiivisten ja itsenäisesti ajattelevien paikallisen, kansallisen ja kansainvälisen yhteisön jäsenten kasvattamisen kautta.” (Suomen Partiolaiset 2020, 6–8).

Käytännössä WOSM:n eli Partioliikkeen Maailmanjärjestön johtamismalli nostaa esille johtamistaitojen kokonaisuuden, joka sisältää visiointitaidot (päämäärä), vuorovaikutustaidot (ryhmä), organisointitaidot (toiminta) ja itsensä johtamisen taidot (minä). Johtamistaidot ovat kokonaisuus, joista jokaista voi harjoitella erikseen. Tämä johtamismalli vastaa kysymykseen mitä johtamistaitoja partiossa harjoitellaan, opitaan ja kehitetään (Suomen Partiolaiset 2020, 7.)

WAGGGS:n eli Partiotyttöjen Maailmanjärjestön johtamismallissa keskitytään ymmärtämään erilaisia tapoja ajatella ja käsitellä johtamista. Johtamismallia havainnollistetaan kuudella ulottuvuudella, jotka ovat vaikuttavuuden johtaminen, uudistumisen johtaminen, itsensä johtaminen, vuorovaikutuksen johtaminen, vahvuuksien johtaminen ja monimuotoisuuden johtaminen. Näiden ulottuvuuksien kautta huomioidaan erilaisia johtamisen näkökulmia, joiden kautta vastataan kysymyksiin, miten partiossa johdetaan ja mitä erilaisia ajattelutapoja johtamisessa on. Johtamismallin kuusi näkökulmaa ovat refleктоiva, yhteistyön, luovan ja kriittisen ajattelun, vastuullisen toiminnan, yhdenvertaisuuden sekä moninaisuuden näkökulma (Suomen Partiolaiset 2020, 8–9.)

Johtamistaitoja ei tarvitse osata automaattisesti vaan niitä opetellaan ja kehitetään partiotoiminnassa esimerkiksi erilaisten koulutusten, kuten ryhmänohjaajakoulutuksen ja partiojohtajaperuskurssin ja käytännön johtamisharjoittelujen avulla. Maailmanjärjestöjen johtamismallit tukevat arvopohjaista johtajuutta, joka perustuu yksilön itsetuntemukseen ja omien arvojen tuntemukseen. Johtamisella partiossa pyritään saavuttamaan partion päämäärä (Suomen Partiolaiset 2020, 6–9.)

3 SAMOAJAIKÄISTEN NUORTEN HENKINEN HYVINVOINTI JA JAKSAMINEN

Tässä luvussa määritellään hyvinvointia ja jaksamista sekä käsitellään merkityksellisyyttä, yhteenkuuluvuutta, samoajaikäisten henkistä hyvinvointia ja johtamisen merkitystä samoajille.

3.1 Hyvinvoinnin ja jaksamisen määrittelyä

Hyvän henkisen hyvinvoinnin ja mielenterveyden tunnusmerkkejä ovat esimerkiksi hyvä toimintakyky, kyky ihmissuhteisiin ja vuorovaikutukseen, valmius käsitellä muutoksia ja haasteita sekä elämän merkityksellisyyden kokeminen (Mieli ry 2021). Hyvinvointi on käsitteenä monipuolinen kokonaisuus, jota tutkitaan ja käsitellään erilaisissa ympäristöissä eri tavalla. Hyvinvointi ymmärretään usein vain aineellisina resursseina, vaikka kokonaisuus on moniulotteinen (Helne & Hirvilammi 2021, 3.3.)

Ajattelen, että hyvinvoinnin moniulotteisuuden toteutuminen ja kehittäminen on helposti mahdollista partiossa. Partiomenetelmää ja partion johtamismalleja hyödyntämällä partiotoiminnasta saadaan monipuolista sekä mielekästä. Partion päämäärä on kasvattaa tasapainoisia yhteisöjen ja yhteiskunnan jäseniä, johon myös hyvinvointi voidaan liittää.

Hyvinvoinnin ulottuvuuksia -teoksessa käsitellään sosiologi Erik Allardtin hyvinvointiteoriaa, jossa nousee esille hyvinvoinnin kolme ulottuvuutta eli Having, Loving ja Being (Allardt 1976, 37). Lisäksi Tuula Helne ja Tuuli Hirvilammi erittelevät Being -ulottuvuudesta neljännen ulottuvuuden, joka on Doing (Helne & Hirvilammi 2021, 3.3).

Having eli elintaso viittaa aineellisiin resursseihin, kuten terveyteen, koulutukseen, työllisyyteen, vapaa-aikaan ja sosiaaliseen turvallisuuteen. Allardtin mukaan tämä ulottuvuus on keskeinen ihmisen perustarpeiden täyttymisen kannalta, mutta se ei yksin riitä määrittelemään hyvinvointia (Allardt 1976, 39.) Partiossa opitaan monia taitoja, joista on hyötyä myös työelämässä. Monella on partiossa nuoresta asti vastuita, kuten vaativia johtamistehtäviä. Partio-osaamisesta kertominen työnhaun yhteydessä on kannattavaa. Lisäksi partiossa on käytössä osaamismerkkejä, joilla kerrytettyä osaamista voi osoittaa myös partion ulkopuolisille henkilöille (Partio 2024r.)

Loving eli yhteenkuuluvuus-ulottuvuus käsittelee sosiaalisia suhteita ja yhteisöllisyyttä. Tähän sisältyy perhe- ja ystävyysuhteet, verkostot ja yhteiskunnallinen osallisuus. Verkostoilla tarkoitetaan esimerkiksi harrastus- ja opiskeluympäristöjä. Loving-ulottuvuus on ihmisen hyvinvoinnin kannalta yksi merkittävimmistä osa-alueista, sillä se vaikuttaa suoraan onnellisuuteen ja koettuun elämänlaatuun (Allardt 1976, 42–45.) Nuoruuden aikana ystävyysuhteet muuttuvat usein syvemmiksi ja pysyvämmiksi. Yhteiset mielenkiinnon kohteet ja harrastukset helpottavat ihmissuhteiden luomista ja etenkin varhais- ja keskinuoruudessa lähipiirin vaikutus nuoriin on merkittävä (Ahonen, Pulkkinen, Ruoppila 2023, 4.) Partiossa on mahdollista luoda pitkäkestoisia, syviä ja tervehenkisiä ihmissuhteita. Partiossa vietetään usein paljon aikaa samanhenkisten ihmisten kanssa, joka kannustaa kaveruuteen entisestään (Partio 2024k.)

Being eli itsensä toteuttamisen muodot -ulottuvuus liittyy ihmisen itseilmaisuun ja henkilökohtaiseen kasvuun. Sillä kuvataan ihmisen asemaa yhteiskunnassa ja mahdollisuuksia kehittää ja toteuttaa itseään. Being-ulottuvuudessa korostetaan myös henkistä hyvinvointia ja merkityksellisyyttä (Allardt 1976, 46–47.) Oman identiteetin kehittäminen alkaa nuoruusiässä ja jatkuu aikuisuuteen. Identiteetin muotoutumiseen vaikuttavat esimerkiksi kokemukset, arvot, valinnat ja elämän käännekohdat (Ahonen, Pulkkinen, Ruoppila 2023, 5.) Yksi partion johtamismallin kohdista on itsensä johtaminen. Partiossa kehitytään ja kasvetaan yksilönä esimerkiksi erilaisen koulutusten ja aktiviteettien kautta (Suomen Partiolaiset, 7.) Samoajaohjelmaan kuuluu monipuolisesti yksilön kasvua ja kehitystä tukevia aktiviteetteja, kuten arjen taitojen opettelua, maailmankatsomuksen pohtimista, itsereflektointia ja yksilön suhdetta toisiin ihmisiin (Partio 2024q).

Doing eli merkityksellinen tekeminen viittaa ihmisen arvojen mukaiseen tekemiseen. Palkkatyön lisäksi Doing-ulottuvuudella viitataan muun muassa vapaaehtoistyöhön, luovaan tekemiseen ja harrastuksiin (Helne & Hirvilammi 2021, 3.3.) Frank Martela määrittelee puolestaan Doing-ulottuvuuden ihmisen aktiivisena toimijuutena, jolla tarkoitetaan elämäntähtäilyä, itselle tärkeiden asioiden tekemistä ja omien päämäärien tavoittelua (Martela 2022, 566). Merkityksellisuuden kokeminen voi antaa elämään paljon hyvää, kuten voimavaroja ja toivoa. Merkityksellisuuden tavoittelu voi myös toisaalta altistaa esimerkiksi liian suurien vastuiden haalimiselle ja uupumukselle (Martela 2023.) Partiossa kaikki toiminta pohjautuu partion arvojen ja partiomenetelmän ympärille, joten Doing-ulottuvuuden toteuttaminen partiossa on usein helppoa. Partioihanteet tiivistävät partion arvot konkreettisesti. Partioihanteet ovat kunnioittaa toista ihmistä, rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä, olla luotettava, rakentaa ystävyyttä yli

rajojen, tuntee vastuunsa ja tarttuu toimeen, kehittää itseään ihmisenä ja etsii elämän totuutta. Jokaisessa ikäkaudessa partiolainen saa yhden uuden ihanteen tavoiteltavaksi. Käytännössä kaikki partio-ohjelma sovelletaan näiden ihanteiden ympärille, jolloin toiminta on arvojen mukaisista (Suomen Partiolaiset, 22.)

Mielestäni partio toiminta mahdollistaa hyvin hyvinvoinnin moniulotteisuuden toteutumisen. Partiossa pääsee harjoittelemaan tärkeitä taitoja elämää varten, kehittämään itseään ihmisenä, luomaan ihmissuhteita ja tekemään monipuolisia partion arvojen mukaisia aktiviteetteja. Näiden asioiden avulla pyritään pääsemään kohti partion päämäärää eli kasvattamaan vastuullisia ja tasapainoisia yhteisöjen ja yhteiskunnan jäseniä.

3.2 Merkityksellisyys, yhteenkuuluvuus ja motivaatio

Kaikilla ihmisillä on tarve kuulua johonkin ryhmään ja lapsilla sekä nuorilla yhteenkuuluvuuden tarve ikäistensä kanssa on voimakkaammillaan. Kun lapsi tai nuori kokee kuuluvansa ryhmään, hän haluaa samaistua muihin ja sisäistää yhteisön arvot sekä normit. Vuoden 2022 nuorisobarometrin mukaan 15–19-vuotiailla nuorilla on vahva kuulumisen kokemus kolmannen sektorin yhteisöihin, joihin myös partio lukeutuu (Nuorisobarometri 2022.) Merkityksellisyyden kokemukset ovat sekä kehityksen voimavara että auttavat pärjäämään vaikeissa tilanteissa paremmin. Merkityksellisyyteen liitetään usein halu auttaa ja parantaa ympäristöään (Leskinen 2017, 1.)

Motivaatiolla tarkoitetaan yksilön kiinnostusta ja toimintaa sekä siihen vaikuttavia tekijöitä. Motivaatio jaetaan sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäisellä motivaatiolla tarkoitetaan kiinnostusta jostakin asiasta kohtaan sen mukavuuden ja mielihyvän tuottamisen vuoksi. Tämä koetaan itselle tai omalle elinympäristölle merkityksellisenä. Sisäisen motivaation avulla on helpompaa saavuttaa tavoitteet ja päämäärä. Sisäinen motivaatio mahdollistaa myönteisiä tunteita, kuten iloa ja tyytyväisyyttä ja tukee hyvinvointia ja terveyttä. Sisäinen motivaatio kehittyy ympäristössä, jossa koemme omaehtoisuutta. Lisäksi sisäistä motivaatiota tukee kokemus omasta osaamisesta, yhteenkuuluvuuden tunne ja positiivisen palautteen saaminen. Jos toimintaa rajataan ja kontrolloidaan liikaa, voi sisäinen motivaatio heikentyä (Vasalampi 2022, 1.) Partiossa toimiminen on vapaaehtoista, joten se vaatii sisäisen motivaation (Partio 2024s). Partiossa on mahdollisuus valita itselleen mielekästä tekemistä, mikä tukee sisäistä motivaatiota.

Ulkoisella motivaatiolla tarkoitetaan tilanteita, joissa motivaatio ja tavoitteet ovat lähtöisin ulkopuoleltamme eikä sisäisestä halusta tai kiinnostuksesta. Ulkoista motivaatiota on esimerkiksi paine toimia tietyllä tavalla tai palkkio. Pelkästään ulkoisen motivaation pohjalta toiminen ei usein ole hyväksi yksilön luovuudelle ja hyvinvoinnille (Vasalampi 2022, 1.) Partiossa ulkoista motivaatiota esiintyy esimerkiksi tilanteissa, joissa vapaaehtoistehtäviä joutuu tekemään ilman omaa kiinnostusta.

3.3 Samoajaikäisten henkinen hyvinvointi

Samoajien ikävaihe on usein tapahtumarikas. 15–17-vuotiaat nuoret ovat usein juuri käyneet tai käymässä merkittäviä henkisiä ja fyysisiä muutoksia. Oman identiteetin rakentaminen ja itsenäistyminen ovat tärkeitä teemoja samoajaikäisille. Samoajat ovat aikuistumisen kynnyksellä olevia itsenäisesti ajattelevia nuoria, jotka kuitenkin tarvitsevat vielä aikuisten apua ja tukea. Samoajaikäisenä myös rakennetaan omaa arvomaailmaa ja tutkitaan ihmissuhteita sekä seksuaalisuutta (Partio 2024c.)

Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen kuormitus voivat aiheuttaa jopa uupumusta tai mielenterveyden haasteita (Partio 2024c.) Stressi on kehon ja mielen keino taistella paineiden luomaa epätasapainoa vastaan. Pienissä määrissä stressi voi olla voimavara esimerkiksi koetilanteessa, mutta pitkäkestoisena tilana se altistaa uupumukselle. Vuoden 2022 nuorisobarometristä selviää, että 23 prosenttia 15–19-vuotiaista nuorista koki vähintään melko paljon stressiä (Nuorisobarometri 2022.)

Nuoruusikä tarjoaa usein sekä mahdollisuuksia että haasteita. Nuoruus on kehityksessä uusi vaihe, jolloin aivot korjaavat aikaisempien kehitysvaiheiden vaurioita. Osalle nuoruusikä kääntää lapsuusiän kielteistä kehitystä myönteisemmäksi ja toisille puolestaan tuottaa lisää henkisiä haasteita tai häiriökäyttäytymistä (Ahonen, Pulkkinen, Ruoppila 2023, 4.)

Mielen ja tunne-elämän haasteet, jotka heijastuvat esimerkiksi masentuneisuutena ja ahdistuneisuutena ovat sisäänpäin suuntautuvaa oireilua. Myös nuoren ihmissuhteilla on merkitystä sisäänpäin suuntautuvan oireilun syntymiseen. Esimerkiksi kiusaaminen ja perhehaasteet altistavat masennus- ja ahdistusoireilulle (Ahonen, Pulkkinen, Ruoppila 2023, 4.)

Ulospäin suuntautuvalla ongelmakäyttäytymisellä tarkoitetaan esimerkiksi käyttäytymisen säätelemisen haasteita ja aggressiivisuutta. Iso osa mielenterveyden haasteista saa alkunsa nuoruudessa ja ilman hoitamista niillä voi olla vakavia ja pitkäaikaisia seurauksia, kuten vaikeuksia päästä mukaan yhteiskunnan toimintaan ja yhteisöihin (Ahonen, Pulkkinen, Ruoppila 2023, 4.)

3.4 Johtamisen merkitys samoajien hyvinvointiin

Hyvä johtaminen partiossa mahdollistaa lapsille ja nuorille turvallisen ympäristön kasvaa ja kehittyä. Hyvän lapsuuden peruspilareita ovat esimerkiksi turvallinen paikka elää ja oppia, sosiaalinen vuorovaikutus ja ystävyysuhteet, luontoympäristön kunnioitus. Lisäksi kasvatus, joka tukee lapsen kognitiivisia, fyysisiä, emotionaalisia ja eettisiä kykyjä sekä kasvava itseenäisyys ja päätöksenteko tukevat lapsen turvallista kasvua (Ahonen, Pulkkinen, Ruoppila 2023, 3.) Onnistuneella partiojohtamisella on mahdollista toteuttaa ja tukea lapsen ja nuoren tasapainoista kasvua ja kehitystä.

Aikuinen voi lisätä ryhmän yhteisöllisyyttä kuuntelemalla, hyvällä vuorovaikutuksella, tarpeiden huomioimisella ja erilaisten tunteiden sallimisella. Osallistava vuorovaikutus, nuorten kuunteleminen ja konkreettisen myönteisen palautteen antaminen ovat keinoja lisätä yhteisöllisyyttä ja tukea nuoren yhteenkuuluvuuden tunnetta (Vasalampi 2022, 2.) Partiossa samoajaluotsilla on tärkeä rooli nuorten ryhmäyttämisessä.

Ympäristötekijöillä on suuri merkitys nuorten kehittymiseen matkalla aikuisuuteen. Monipuolisella kasvuympäristöllä on positiivisia vaikutuksia nuorten itsenäistymiseen ja kasvuun. Nuoret ovat itsenäistymisen kynnyksellä, mutta tarvitsevat silti välittämistä ja huolenpitoa aikuisilta. Kaikilla nuorilla ei ole turvallisia ja välittäviä aikuisia omassa perheessä tai lähipiirissä, jolloin esimerkiksi harrastuspiirien tuttujien ja turvallisten aikuisten läsnäolon merkitys kasvaa (Leskisenoja & Sandberg, 39.) Kaikki lasten ja nuorten kanssa aikaa viettävät aikuiset vaikuttavat lapsen ja nuoren hyvinvointiin, sillä ihminen ottaa automaattisesti vaikutusta toisista ihmisistä (Ahtola 2016, Hyvinvointi syntyy kohtaamisissa). Partiossa aikuiset johtajat ovat roolimalleja lapsille ja nuorille.

Jokainen ryhmä muodostuu samojen kehitysvaiheiden mukaisesti, jotka ovat muodostumisvaihe, kuohuntavaihe, yhdenmukaisuuden vaihe, toimivan työskentelyn vaihe ja lopetusvaihe. Muodostumisvaiheessa ihmiset tarkkailevat muiden ryhmäläisten toimintaa varovaisesti ja kaipaavat ohjausta. Kuohuntavaiheessa ollaan toisille tutumpia ja klikkien muodostuminen on

yleistä. Yhdenmukaisuuden vaiheessa ryhmän jäsenet hyväksyvät ryhmän toimintatavat, kuten säännöt ja tavoitteet. Toimivan työskentelyn vaiheessa ryhmässä on myönteinen ja luotettava ilmapiiri, jossa ryhmä toimii itsenäisesti. Lopetusvaiheessa ryhmä on päässyt päämääräänsä ja tämän seurauksena on aika siirtyä eteenpäin, sillä ryhmä on tarpeeton. Ryhmäyttäminen on tärkeää ryhmän sujuvamman toiminnan kannalta ja ryhmän johtajalla on merkityksellinen rooli eri kehitysvaiheissa (Jääskeläinen 2022, 2.) Ryhmässä toimiminen on yksi partiomenetelmän osa-alue ja keskeinen osa partiotoimintaa. Partiossa toimitaan niin pienissä kuin suuremmissakin ryhmissä ja opitaan tekemään päätöksiä sekä kantamaan vastuuta yhdessä (Partio 2024e.)

4 AINEISTON KERÄÄMINEN, KOONTI JA ANALYSOINTI

Tässä luvussa käsittelen opinnäytetyön tutkimusmenetelmiä ja aineistonkeruuta. Opinnäytetyössä hyödynnettiin sähköistä kyselylomaketta määrällisen tutkimuksen menetelmänä ja ryhmäkeskustelua laadullisen tutkimuksen menetelmänä.

4.1 Määrällinen tutkimus

Määrällisessä eli kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä tietoa tarkastellaan numeerisesti. Määrällinen tutkimus vastaa kysymyksiin, kuinka paljon tai miten usein. Määrällisessä tutkimuksessa pyritään selittämään, kuvaamaan, kartoittamaan, vertailemaan tai ennustamaan ihmisiä ja luontoa koskevia asioita. Toteutin määrällisen tutkimukseni kuvailevana tutkimuksena, jonka tarkoituksena on esittää ilmiön keskeisimmät ja kiinnostavimmat piirteet (Vilkkä 2007, 13–28.)

Määrälliselle tutkimukselle ominaista on tutkijan pieni vaikutus tutkimustuloksiin, sillä esimerkiksi sähköistä kyselyä toteuttaessa tutkija ei näe tutkittavia ollenkaan. Lisäksi ominaista on se, että vastaajia on paljon. Suuret vastaajamäärät mahdollistavat vastaajille anonyymiteetin (Vilkkä 2007, 16–17.)

Kyselyä hyödynnetään usein määrällisen tutkimuksen keinona. Kysely on standardoitu eli vakioidu aineiston keräämisen tapa, jossa kaikilta kyselyyn vastaavilta kysytään samat asiat samalla tavalla. Kysely on hyvä tapa kerätä aineistoa silloin kun tutkittavia on paljon laajalla alueella tai kun halutaan selvittää henkilökohtaisia asioita, kuten terveyteen liittyviä asioita (Vilkkä 2007, 28.)

4.2 Laadullinen tutkimus

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään tutkimuksessa tarkasteltavaa ilmiötä tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden näkökulmasta (Juuti & Puusa 2020, Johdanto). Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta on pohdittu, sillä tutkimustulokset perustuvat ihmisten kokemuksiin ja näkemyksiin (Juuti & Puusa 2020, 4). Laadullisen tutkimuksen pääpyrkimys on kehittää ihmisten elämää paremmaksi (Juuti & Puusa 2020, Loppusanat).

Laadullisen tutkimuksen aiheen kannattaa olla tutkijaa kiinnostava aihepiiri, jonka tutkiminen on mielekästä ja merkityksellistä. Tärkeää on huomioida myös se, että tutkittavasta aiheesta

löytyy riittävästi tietoa. Laadullisessa tutkimuksessa tutkitaan ihmisten ajatuksia ja käsityksiä, jotka ovat muodostuneet omien kokemusten kautta (Juuti & Puusa 2024, 4.)

Erilaiset haastattelut ovat eniten käytetty laadullisen tutkimusaineiston keruumenetelmä. Haastattelututkimus on vuorovaikutustilanne, jossa tutkijalla on mahdollisuus kuulla tutkittavien ajatuksista ja kokemuksista tutkimuskohteeseen liittyen. Toteutin haastattelututkimuksen, jotta sain paremman mahdollisuuden tulkita oikein tutkittavien ajatuksia (Puusa 2020, 6.)

4.3 Sähköinen kyselylomake

Määrällisen tutkimuksen menetelmänä käytin sähköistä kyselylomaketta, jonka toteutin Webropolissa. Sähköinen kyselylomake soveltui hyvin opinnäytetyöni aineistonkeruutavaksi, sillä vastaajat asuvat useilla eri paikkakunnilla ja kyselyssä tutkitaan jaksamista sekä henkistä hyvinvointia. Sähköisen kyselylomakkeen etu paperiseen lomakkeeseen verrattuna on se, ettei vastauksien saapumista tutkijalle tarvitse odottaa (Vilkka 2007, 28).

Kyselytutkimuksen tavoitteena oli luoda samoajaikäisille nuorille matalan kynnyksen keino vaikuttaa. Anonyymi kysely mahdollisti nuorille turvallisen väylän kertoa haastavistakin aiheista. Tavoitteenani oli luoda selkeä, mutta monipuolinen kysely, johon vastaaminen ei vie liian pitkää aikaa. Kyselylomakkeella oli yhteensä 14 kysymystä ja kyselyyn käytetty vastausaika oli noin 5–10 minuuttia.

Kysymysten muotoilu ja kyselytutkimuksen toteuttaminen tapahtui kesä-heinäkuussa 2024. Lähetin kyselylomakkeen Hämeen Partiopiiriin 15 vuotta täyttäneille samoajille sähköpostitse jäsenrekisteri Kuksan kautta. Sähköposteja lähetettiin yhteensä 960. Kyselyn ajankohta kannattaa suunnitella hyvin, jottei vastausprosentti jäisi alhaiseksi huonon ajoituksen takia (Vilkka 2007, 28). Epäröin samoajaikäisten vastausaktiivisuutta kesäloma-aikaan, mutta sain kyselyyn 145 vastausta, joka on hyvä määrä ajankohtaan ja nuorten partiolaisten vastausaktiivisuuteen nähden.

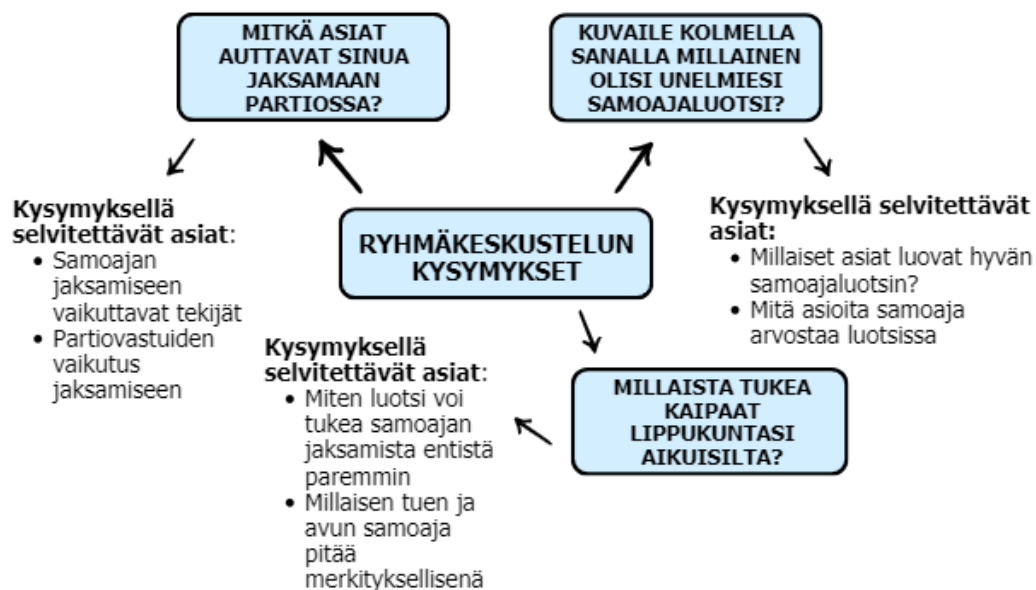
4.4 Ryhmäkeskustelu

Ryhmäkeskustelu on laadullinen tutkimusmetodi, jossa vapaaehtoinen joukko ihmisiä keskustelee tietystä aiheesta ohjatusti. Ryhmäkeskustelussa ryhmän vetäjä esittää kysymyksiä ja pyrkii saamaan haastateltavat keskustelemaan aiheesta keskenään, mikä tuottaa tutkimusaineiston. Ryhmäkeskustelulle ominaista on osallistujien välinen vuorovaikutus. Suomessa tyypillinen

ryhmäkeskustelun osallistujamäärä on 6–8 henkilöä. Ryhmäkeskustelun kysymykset muodostetaan tutkimuksen tavoitteita hyödyntäen (Juuti & Puusa 2020, Ryhmäkeskustelut.)

Ryhmäkeskustelussa tutkijan tehtävänä on luoda avoin ilmapiiri keskustelulle, jotta esimerkiksi alkujännitys ei heikentäisi vastausinnostusta. Keskustelun vetäjä ohjaa keskustelua, mutta ei itse osallistu keskusteluun esimerkiksi vastaamalla kysymyksiin (Juuti & Puusa 2020, Ryhmäkeskustelut.) Tapauksessani etuna oli se, että nuoret olivat ennen ryhmäkeskustelua olleet samassa paikassa vuorokauden viettämässä kurssiviikonloppua, joten suurin alkujännitys oli todennäköisesti laantunut.

Muodostin ryhmäkeskustelun kysymykset sähköisen kyselylomakkeen vastausten perusteella, sillä halusin ryhmäkeskustelun pyöriä tärkeiden asioiden ympärillä. Tavoitteeni oli muodostaa lyhyet ja ytimekkäät kysymykset, jotka tarjoavat mahdollisuuden vastata monipuolisesti nuoren omasta näkökulmasta. Kyselylomakkeella vastausvaihtoehtoja oli vain viisi, joten ryhmäkeskustelussa nuorilla oli mahdollisuus avata ajatuksiaan paremmin.

Kuvio 2: Ryhmäkeskustelun kysymykset

Ryhmäkeskustelun tavoitteena oli saada mahdollisimman konkreettisia vastauksia, joiden avulla samoajaluotsien toimintaa voidaan kehittää entistä paremmaksi. Ryhmäkeskustelun ensimmäinen kysymys oli ”Kuvaile kolmella sanalla millainen olisi unelmiesi samoajaluotsi?”. Tämän kysymyksen tarkoituksena oli selvittää millaiset asiat luovat hyvän samoajaluotsin ja

mitä asioita samoaja arvostaa luotsissa. Toinen kysymys oli ”Millaista tukea kaipaavat lippukuntasi aikuisilta?”. Tämän kysymyksen tarkoituksena oli selvittää miten luotsi voi tukea samoajan jaksamista entistä paremmin ja millaisen tuen ja avun samoaja kokee merkityksellisenä. Kolmas kysymys oli ”Mitkä asiat auttavat sinua jaksamaan partiossa?”. Tällä kysymyksellä oli tarkoitus selvittää samoajien jaksamiseen vaikuttavia tekijöitä ja partiovastuiden vaikutusta jaksamiseen.

Toteutin ryhmäkeskustelun sähköisen kyselyn toteuttamisen jälkeen partiokoulutuksessa kahdeksan hengen samoajaryhmälle. Haastateltavia ei rekrytoitu etukäteen vaan kysyin 15–17-vuotiailta kurssilaisilta halukkuutta osallistua ryhmäkeskusteluhetkeen. Pyrin kysymään ryhmäkeskustelussa mahdollisimman monipuolisia kysymyksiä, jotta myös vastaukset olisivat anotoisia. Keräsin ryhmäkeskustelusta kirjalliset muistiinpanot, jotka olivat laadullisen tutkimukseni aineisto.

4.5 Aineiston analyysi

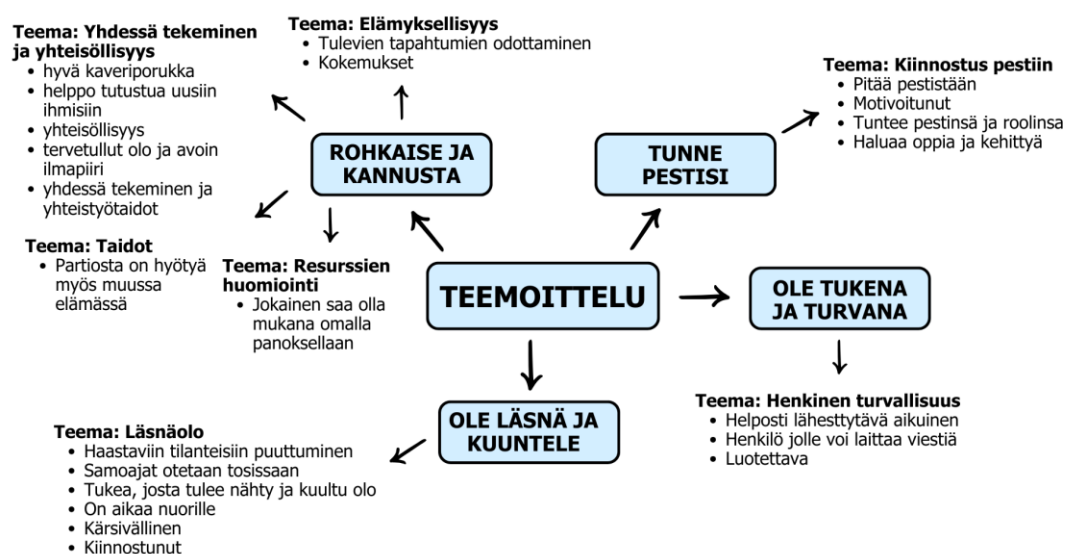
Analysointivaiheen tarkoitus on tuottaa kerätystä aineistoista selittävää tai ymmärrettävää tietoa. Aineiston keräämisen jälkeen se tarkistetaan ja tarvittaessa tehdään täydennyksiä tai poistetaan puutteellista tietoa. Aineistoa analysoidessa on tärkeää liittää tulokset tutkimuksen teoriapohjaan (Opinkirjo 2024.)

Määrällisessä tutkimuksessa aineiston käsittelyvaiheet ovat lomakkeiden tarkistus, aineiston muuttaminen helpommin käsiteltävään muotoon ja aineiston tarkistus (Vilka 2007, 105). Kyselylomake oli avoinna noin kahden viikon ajan heinäkuun alussa 2024. Lomakkeen sulkeuduttua luin läpi vastaukset ja tein niistä Webropolissa kuvioita, joita on helpompi tulkita. Aineiston muuttaminen helpommin luettavaan muotoon oli nopea vaihe, sillä Webropol teki sen käytännössä kokonaan puolestani. Kävin läpi myös maaseudulla, taajamassa/kunnassa ja kaupungissa asuvien vastauksia eriteltysti ja poimin merkittävimpiä eroavaisuuksia, joita käsitelin sekä tuloksissa että johtopäätöksissä. Kyselylomakkeen vastauksista ei löytynyt puutteellisia tai virheellisiä vastauksia, joten en muuttanut tai poistanut vastauksia ollenkaan. Jokaiseen kysymykseen vastaaminen oli kyselyssä pakollista, joten vastaajalla ei ollut mahdollisuutta jättää vastaamatta kysymyksiin. En analysoinut määrällistä aineistoa enempää, sillä sain näiden toimien ansiosta monipuolisen määrällisen aineiston, jonka pohjalta pystyin myös kehittämään laadullisen tutkimuksen ryhmäkeskustelun kysymykset.

Laadullisen aineiston analyysiä tehdään tiiviisti jo aineiston hankintavaiheessa. Laadullisen aineiston keräämistä helpottaa myös tutkijan ennakkoymmärrys aiheesta (Juuti & Puusa 2020, 8.) Laadullisen aineiston käsittelylle ei ole tiettyä oikeaa toimintatapaa. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että tutkija tulkitsee ja havainnoi koko tutkimusprosessin ajan sekä yhdistää huomiot perustelluksi ja laadukkaaksi kokonaisuudeksi. Laadullisen aineiston analyysin tarkoituksena on tuottaa monipuolinen kooste tutkimusprosessista (Juuti & Puusa 2020, 9.) Valitsin ryhmäkeskustelun analysointikeinoksi teemoittelun, joka on laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmä. Teemoittelussa aineistosta etsitään tutkimusongelman kannalta olennaiset asiat ja tyypilliset piirteet (Tietoarkisto 2024). Tutkija analysoi laadullista aineistoa useita kertoja ja pyrkii jakamaan aineistoja teemoihin ja luokkiin (Vilka 2007, 4.9). Analysoin ryhmäkeskustelun aineistoa lukemalla sen useita kertoja läpi. Etsin aineistosta samankaltaisuuksia ja yhdistin aineiston nousseita asioita toisiinsa liittyviksi teemoiksi. Jaottelin aineistoa sopivien teemojen alle ja kehitin teemakokonaisuuksille sopivat otsikot. Laadullisen aineiston analysoimisen jälkeen visualisoin aineiston kuvioiksi, jotta se selkeyttäisi aineistojen luettavuutta.

4.6 Aineiston teemoittelu

Koostin huoneentaulussa esille nousevat neljä teemaa analysoimalla tutkimusaineistoja. Laadullisen tutkimuksen analysointikeinona käytin teemoittelua eli jaottelin ryhmäkeskustelusta nousseet pointit sopivien teemojen alle. Tiivistin teemoista huoneentaulun pääkohdat. Lisäksi hyödynsin kyselylomakkeella nousseita tuloksia teemojen vahvistamiseen.

Kuvio 3: Teemoittelu

Läsnäolo-teeman alle kuuluvat ryhmäkeskustelussa esille nousseet kohdat: on aikaa nuorille, kärsivällinen, kiinnostunut, haastaviin tilanteisiin puuttuminen, samoajat otetaan tosissaan ja tukea, josta tulee nähty ja kuultu olo. Tämän teeman tiivistin sanoin ”Ole läsnä ja kuuntele”. Tämän kohdan tarkoitus on ohjeistaa samoajaluotsia antamaan aikaa nuorille ja kuuntelemaan samoajien toiveita ja tarpeita. Samoajaikäiset käyvät läpi paljon henkisiä ja fyysisiä muutoksia sekä kasvua. Tämän takia aikuinen tukiverkosto ja aidot kohtaamiset ovat tärkeitä ja merkityksellisiä. Samoajaluotsille tärkeää puuttua haastaviin tilanteisiin sekä ottaa nuorten asiat tosisaan. Iso osa kyselylomakkeen vastaajista kokee tulevansa nähdyksi ja kuulluksi omassa lippukunnassaan, joka on todella tärkeää.

Henkinen turvallisuus -teeman alle kuuluvat ryhmäkeskustelussa esille nousseet kohdat: helposti lähestyttävä aikuinen, henkilö, jolle voi laittaa viestiä ja luotettava. Tämän teeman tiivistin sanoin ”Ole tukena ja turvana”. Tämä tarkoittaa sitä, että samoajaluotsi toimii nuorelle turvalisena aikuisena, johon nuori uskaltaa ja haluaa olla yhteydessä. Samoajaluotsin ja nuoren turvallisen suhteen luominen vie aikaa, mikä vaatii myös luotsilta sitoutumista ja aitoa halua tutustua samoajiin. Samoajaluotsin tulee auttaa partioasioissa ja kysyä nuorelta kuulumisia. Luotsin ei tarvitse osata auttaa jokaisessa haastavassa tilanteessa, mutta halu auttaa nuorta löytämään apua on tärkeää. Vaikka tutkimustulosten mukaan iso osa samoajista jaksaa tällä hetkellä hyvin partiossa, tarvitsevat nuoret silti tukea lippukunnan aikuisilta. Iso osa vastaajista kokee saavansa tukea lippukunnan aikuisilta niin partiossa kuin sen ulkopuolellakin ja on tärkeää ylläpitää jo saavutettuja arvokkaita yhteyksiä ja ihmissuhteita. 30 % vastanneista kokee, että lippukunnan aikuisten tulisi tukea nuoren jaksamista partiossa entistä paremmin. Lisäksi 25% koki, ettei uskalla kieltäytyä partiovastuista, jos kokee ettei jaksaa. Koen, että tukena ja turvana olemisella luotsi voi myös lisätä nuorten uskallusta kertoa omista tunteistaan ja ajatuksistaan.

Kiinnostus pestiin -teema sisältää ryhmäkeskusteluaineiston kohdat: pitää pestistään, motivoitunut, tuntee pestinsä ja roolinsa sekä haluaa oppia ja kehittyä. Tämän teeman tiivistin lauseeseen ”Tunne pestisi”. Tuntemalla pestin sisällön ja tavoitteet voi toimia parempana ja osaavampana luotsina. Suomen Partiolaisten nettisivuilta löytyy kattava samoajaluotsin opas, jossa kerrotaan niin samoajaikäkaudesta- ja ohjelmasta kuin luotsin roolista (Partio 2024c). Luotsikoulutus on kaikille luotseille eli 12–22-vuotiaiden partiolaisten johtajille suunnattu koulutus, jossa perehdytään nuorten kehitysvaiheisiin ja niiden huomioimiseen, nuorten johtamiseen sekä laadukkaasti partio-ohjelman toteuttamiseen nuorille (Partio 2024l). Kouluttautuminen on hyvä

tapa tutustua pestin sisältöön paremmin ja kerätä itsevarmuutta pestissä toimimiseen. Tulokista selvisi, että monet nuoret kokevat saavansa positiivista energiaa ja huomiota lippukunnan aikuisilta. Tämä kertoo mielestäni aikuisten pestituntumuksesta sekä kiinnostuksesta pestiä ja nuoria kohtaan. Pestin tunteminen on tärkeä taito myös tulevaisuudessa, jotta kaikki samoajat voisivat saada tukea partioaikuisilta.

Ryhmäkeskustelun Mikä auttaa samoajia jaksamaan partiossa -kysymyksen pohjalta nousi neljä teemaa. Yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys -teeman muodostavat hyvä kaveriporukka, helppo tutustua uusiin ihmisiin, yhteisöllisyys, tervetullut olo ja avoin ilmapiiri sekä yhdessä tekeminen ja yhteistyötaidot. Elämyksellisyys-teeman muodostavat tulevien tapahtumien odottaminen ja kokemukset. Taidot-teeman muodostaa partiosta on hyötyä myös muussa elämässä. Resurssien huomiointi -teeman muodostaa jokainen saa olla mukana omalla panoksellaan. Nämä teemat koostin yhteen lauseella ”Rohkaise ja kannusta”. Rohkaisemalla ja kannustamalla luotsi voi innostaa nuoria osallistumaan erilaisiin tapahtumiin ja kerryttämään kokemuksia. Pelkän kannustamisen lisäksi luotsin kannattaa myös itse osallistua tapahtumiin yhdessä samoajien kanssa.

4.7 Eettiset näkökulmat ja luotettavuus

Tutkimuksen teon eettisyyttä valvoo Suomessa Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti toteutettu tutkimus on luotettavaa ja eettistä. Jokainen tutkija on itse vastuussa hyvien tieteellisten käytäntöjen noudattamisesta tutkimusta toteuttaessa, jotta tutkimuksen tulokset ovat uskottavia (TENK 2024.)

Määrällisen tutkimuksen luotettavuutta arvioidaan reliabeliuudella ja validiudella. Reliaabelius tarkoittaa tutkimuksen kykyä luoda samankaltaisia tuloksia tutkijasta riippumatta (Vilkka 2007, 4.1.) Sähköiseen kyselylomakkeeseen vastasi 145 Hämeen Partiopiirin 15–17-vuotiasta samoajaa, joka on yli 10 % kaikista Hämeen Partiopiirin samoajista. Sähköinen kyselylomake täytettiin anonymisti ja kysymykset olivat samat kaikille. Vastaajat eivät välttämättä tienneet tutkijaa ollenkaan, joten tutkijalla ei ollut merkitystä tutkimustulosten kannalta. Se, että vastauksia on saatu useilla eri alueilla asuvilta nuorilta lisää tutkimuksen luotettavuutta, sillä otos edustaa hyvin perusjoukkoa.

Validiudella tarkoitetaan tutkimuksen kykyä selvittää niitä asioita, joita oli tarkoitus. Validiuteen liittyy operationalisointi eli ilmiön selittäminen arkikielen tasolla. (Vilkka 2007, 4.) Koen,

että vastaajamäärä kertoo onnistuneesta operationalisoinnista. Jos nuoret eivät olisi ymmärtäneet kysymyksiä, he olisivat todennäköisesti jättäneet vastaamatta. Valitun asteikon käyttö onnistui mielestäni hyvin, sillä viidessä vastausvaihtoehdossa todennäköisesti useammalle löytyy jokin itselle sopiva vaihtoehto. Epäroin ensin ”en samaa enkä eri mieltä” -vastausvaihtoehdon hyödyntämistä, mutta suurimmassa osassa kysymyksiä nuoret olivat valinneet tasaisesti eri vastausvaihtoehtoja. On mahdollista, että joku vastaajista on ymmärtänyt kysymyksen väärin, mikä lisää mittarin epätarkkuutta.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta on haastava arvioida, sillä abstrakteille ilmiöille ei ole olemassa luotettavuusmittaria. Laadullisen tutkimuksen kokonaisuuden arvioinnissa on tärkeää huomioida monipuoliset ja laadukkaat aineistot sekä perusteelliset havainnot ja tulkinnat. Laadullisen tutkimuksen päätavoite on luoda monipuolinen käsitys tutkimuksen aiheesta. Tavoite on, että tutkimuksen teoria, analyysimenetelmät ja tulokset tukevat hyvin toisiaan, jolloin voidaan sekä kehittää teoreettista ymmärrystä että vahvistaa jo olemassa olevaa tietoa (Juuti & Puusa 2020, 12.)

Kyselyn tutkimustulokset olisivat voineet olla toisenlaisia, jos useampi samoaja olisi vastannut kyselyyn. Nyt todennäköisesti vain muutenkin aktiivisesti partiotoiminnassa mukana olevat nuoret vastasivat kyselyyn, mikä saattaa vaikuttaa tulosten laatuun.

Aineiston keräämisessä ja käsittelyssä huomioitiin huolellisesti tietosuoja ja eettiset näkökulmat. Sähköinen kyselylomake oli anonymi ja kyselyn ensimmäisellä sivulla oli sekä tutkittavan informointilomake että seloste henkilötietojen käsittelytoimista, jotka piti hyväksyä lue- tuksi ennen muihin kysymyksiin siirtymistä. Ennen ryhmäkeskustelun aloittamista kaikki nuoret lukivat molemmat lomakkeet läpi ja päättivät itse haluavatko osallistua ryhmäkeskusteluun vai eivät. Ryhmäkeskustelusta kirjoitettiin sähköiset kirjalliset muistiinpanot, jotka kirjoitin nimettömästi. Koen, että aineistoiden kerääminen ja käsittely toteutettiin opinnäytetyöprosessisani eettisesti.

5 TULOKSET

Tässä luvussa käsitellään sähköisen kyselylomakkeen ja ryhmäkeskustelun tutkimustuloksia.

5.1 Perustiedot

Ainut vastaajan perustietoja käsittelevä kysymys kyselyssäni liittyi vastaajan asuinpaikkaan.

	n	Prosentti
Maaseudulla (alle 3000 asukasta)	11	7,6%
Taajamassa/kunnassa (3001-15000 asukasta)	43	29,6%
Kaupungissa (yli 15000 asukasta)	91	62,8%

Kuvio 4: Sähköiseen kyselylomakkeeseen vastanneiden asuinpaikat.

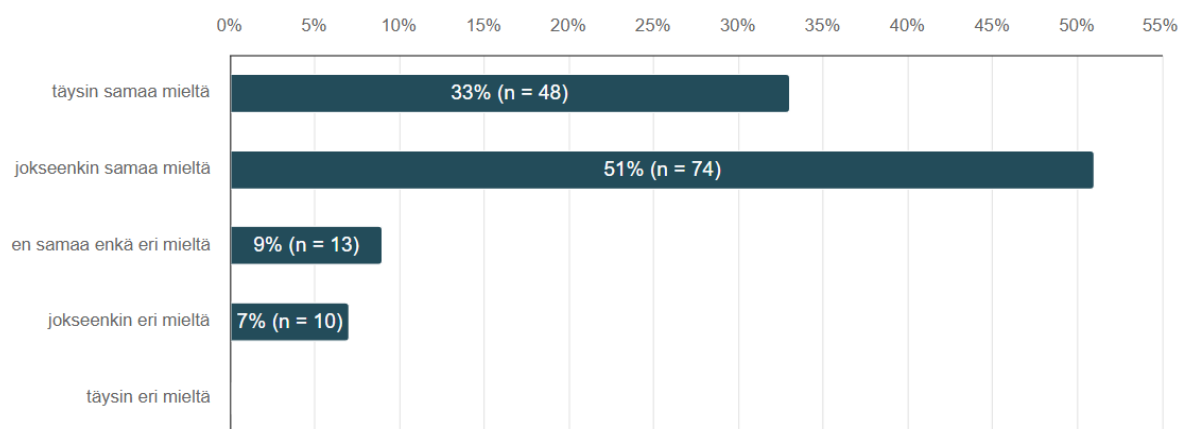
Kyselyn vastaajista maaseudulla asuu 7,6 %, taajamassa/kunnassa 29,6 % ja kaupungissa 62,8 %. Tutkimuksen kannalta jakauma on hyvä monipuolisempien tutkimustuloksien kannalta.

5.2 Samoajien jaksamisen tilanne

Kyselyssä selvitettiin samoajien jaksamisen nykytilannetta. Teemahaastattelussa puolestaan kysyttiin samoajien partiojaksamista edistäviä asioita.

Jaksan hyvin partiossa.

Vastaajien määrä: 145

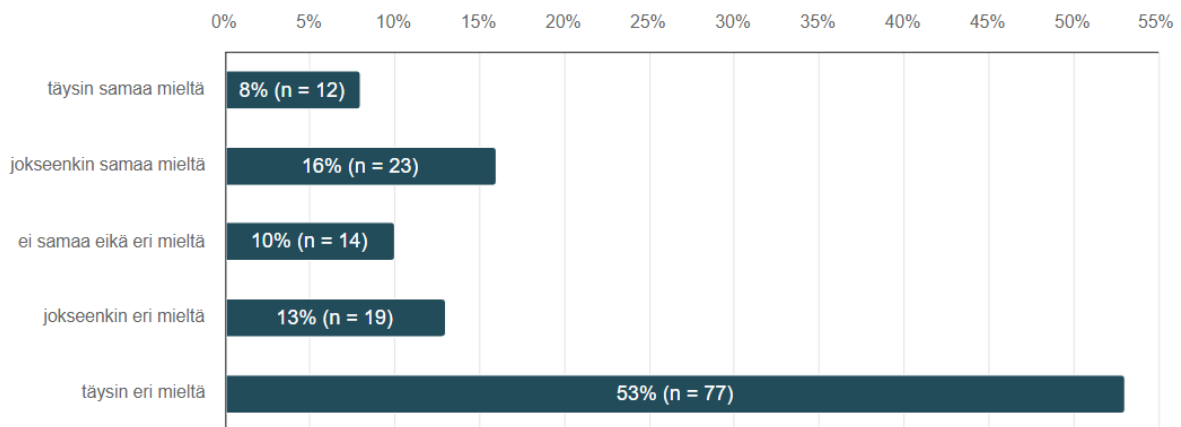

Kuvio 5: Jaksan hyvin partiossa.

Kyselystä selvisi, että 84 % vastaajista kokee jaksavansa hyvin partiossa. Tulos on myönteinen. Positiivinen yllätys on myös se, ettei kukaan vastaajista vastannut olevansa täysin eri mieltä väitteen kanssa.

Olen harkinnut partion lopettamista jaksamiseni takia.

Vastaajien määrä: 145

Kuvio 6: Olen harkinnut partion lopettamista jaksamiseni takia.

Kuviosta selviää, että 35 henkilöä eli 24 % vastaajista on jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä siitä, että on harkinnut partion lopettamista jaksamisensa takia. Määrä on harvillisen korkea, mutta vastauksiin on voinut vaikuttaa myös muiden elämän osa-alueiden kuormittavat asiat, eikä pelkästään partio.

Puolestaan 66 % vastaajista on väitteen kanssa eri mieltä, eivätkä ole harkinneet partion lopettamista jaksamisensa takia.

Taajamassa/kunnassa asuvista samoajista 3 on väitteen kanssa täysin samaa mieltä ja 6 samoajaa jokseenkin samaa mieltä. Tämä on 21% 43 vastauksesta. Kaupungissa asuvista 9 samoajaa on täysin samaa mieltä väitteen kanssa ja 15 samoajaa on jokseenkin eri mieltä väitteen kanssa. Tämä on 91 vastaajasta 26%.

Kuvio 7: Mikä auttaa samoajia jaksamaan partiossa?

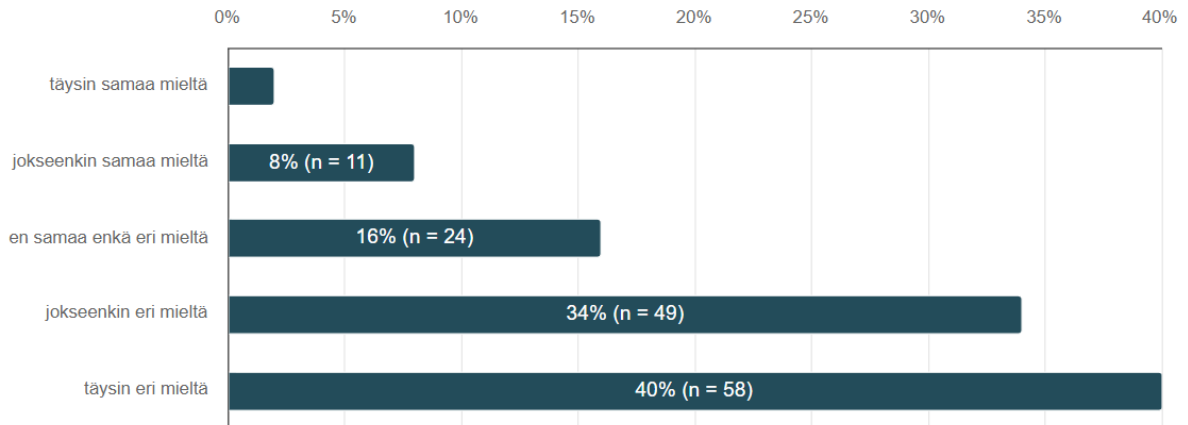
Haastattelututkimuksessa kysyttiin mikä auttaa samoajia jaksamaan partiossa. Keskusteluista nousi esille tulevien partiotapahtumien odottaminen, hyvä kaveriporukka, kokemukset, tervetullut olo, avoin ilmapiiri ja uusiin ihmisiin tutustuminen, yhteisöllisyys sekä yhdessä tekeminen ja yhteistyötaidot, mahdollisuus olla mukana toiminnassa oman panoksen verran sekä hyöty, joka partiosta on myös muussa elämässä.

5.3 Samoajien vastuun määrä partiossa

Kyselytutkimuksessa selvitettiin samoajien kokemuksesta vastuun määrästä partiossa.

Minulla on liian paljon vastuuta partiossa.

Vastaajien määrä: 145

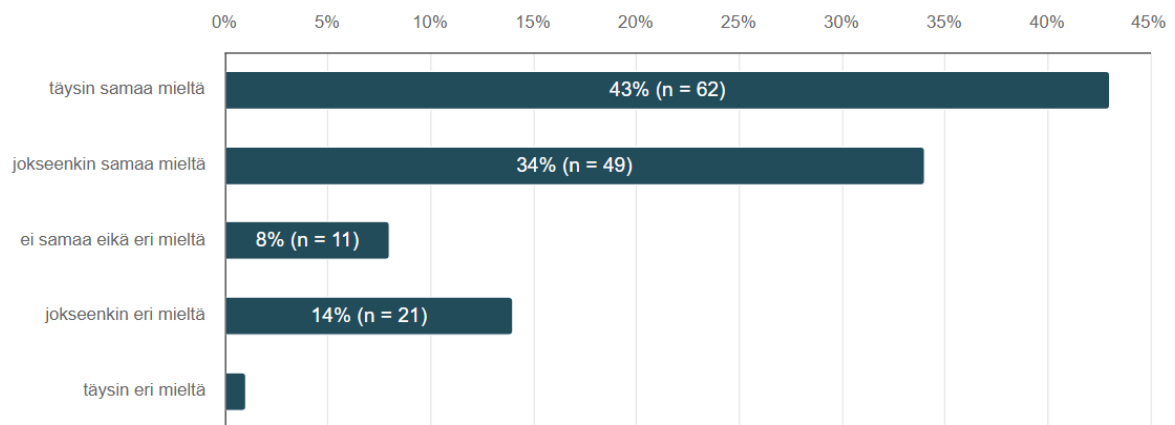

Kuvio 8: Minulla on liian paljon vastuuta partiossa.

14 vastaajaa kokee, että heillä on liian paljon vastuuta partiossa. Puolestaan 107 henkilöä eli 74 % vastaajista kokee, ettei heillä ole liian paljoa vastuuta.

Olen ottanut partiovastuita vain sen verran mitä jaksan hoitaa.

Vastaajien määrä: 145

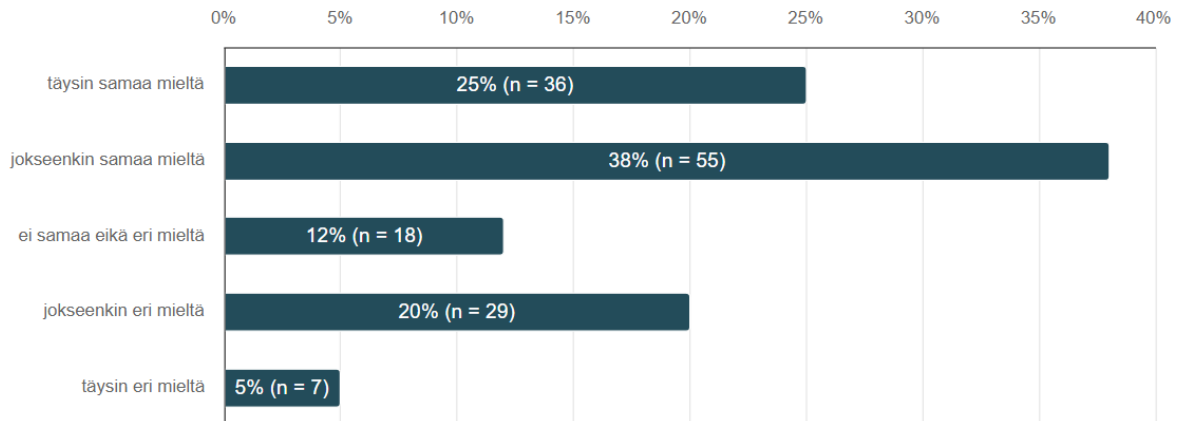

Kuvio 9: Olen ottanut partiovastuita vain sen verran mitä jaksan hoitaa.

77 % vastaajista on ottanut partiovastuita vain sen verran mitä jaksaa hoitaa. On hyvä kuulla, etteivät nuoret ota liian paljon partiovastuita.

Uskallan kieltäytyä partiovastuista, jos koen etten jaksa.

Vastaajien määrä: 145

Kuvio 10: Uskallan kieltäytyä partiovastuista, jos koen etten jaksa.

Vastaajista 63 % sanoo uskaltavansa kieltäytyä partiovastuista, jos kokee ettei jaksa. 25 % on jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä eli ei uskalla kieltäytyä, vaikka kokee, ettei jaksa hoitaa pestiä.

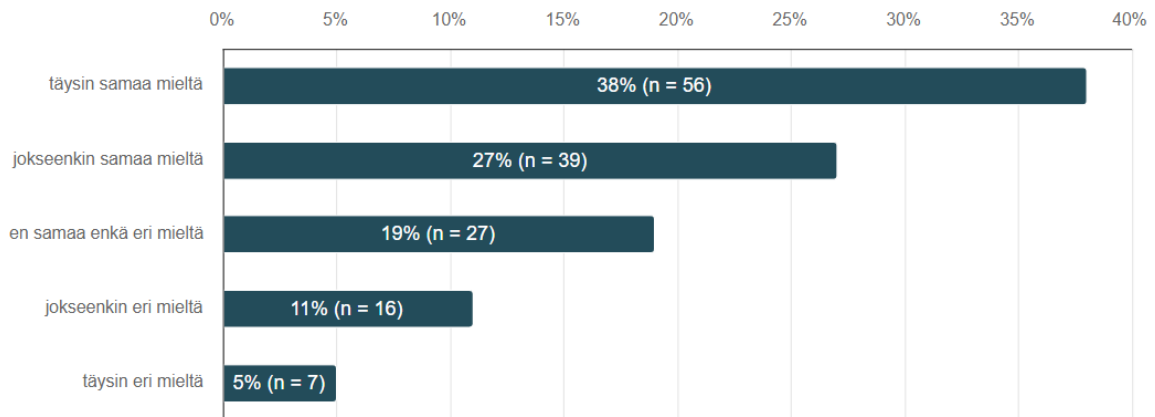
Lisäksi vastauksista selvisi, että taajamassa/kunnassa asuvista 43 samoajasta 15 samoajaa on vastannut olevansa jokseenkin eri mieltä väitteen kanssa ja 4 samoajaa vastasi olevansa täysin eri mieltä. Tämä on prosentuaalisesti koko vastaajamäärän nähden iso luku. Kaupungissa asuvista 91 samoajasta jokseenkin eri mieltä sanoi olevansa 14 samoajaa ja täysiin eri mieltä 3.

5.4 Lippukunnan aikuisten tuen tilanne

Kyselylomakkeessa kysyttiin usealla kysymyksellä samoajien kokemusta lippukunnan aikuisen tuen tilanteesta.

Lippukuntani aikuisten johtajien käytös vaikuttaa partiossa jaksamiseen positiivisesti.

Vastaajien määrä: 145

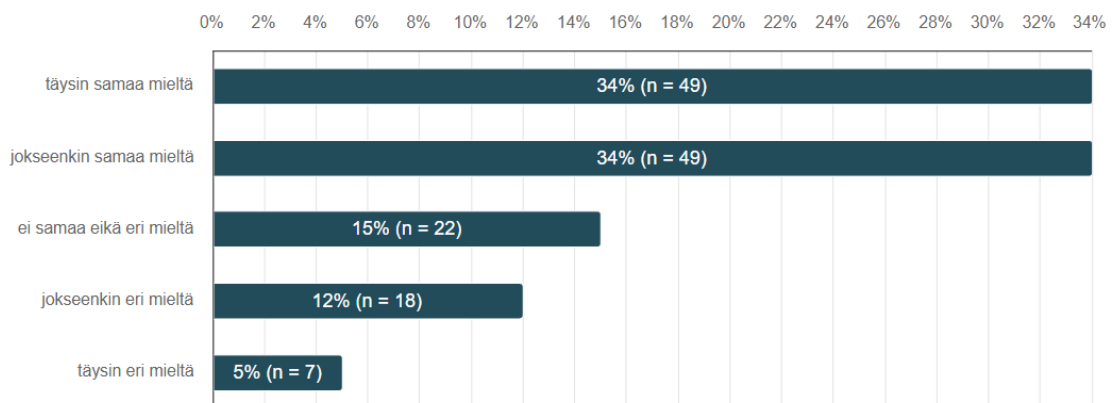

Kuvio 11: Lippukuntani aikuisten johtajien käytös vaikuttaa jaksamiseen positiivisesti.

65 % vastanneista kertoi, että lippukunnan aikuisten johtajien käytös vaikuttaa positiivisesti jaksamiseen partiossa. 16 % vastanneista kokee lippukunnan aikuisten käytöksen vaikuttavan negatiivisesti. Koen, että tämä vastaustulos on erittäin positiivinen.

Koen, että tulen kuulluksi ja nähdyksi lippukunnassani.

Vastaajien määrä: 145

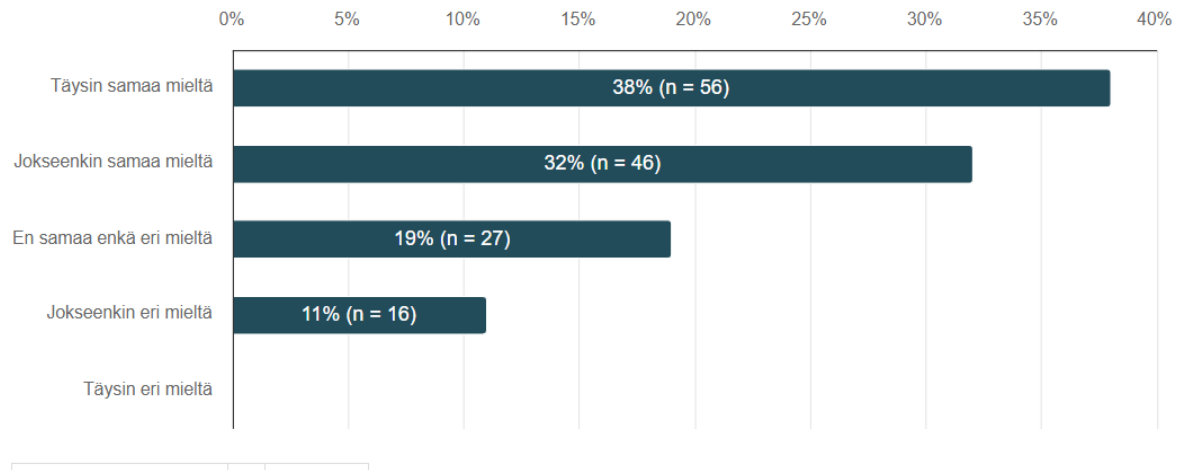

Kuvio 12: Koen, että tulen kuulluksi ja nähdyksi lippukunnassani.

98 vastaajaa eli 68 % kokee tulevansa kuulluksi ja nähdyksi lippukunnassaan. Koen, että tämä vastaajamäärä on erittäin positiivinen ja jopa yllättävä. On hienoa, että nuoret kohdataan lippukunnissa.

Saan lippukunnassani aikuisilta johtajilta tukea haastaviin johtamistilanteisiin.

Vastaajien määrä: 145

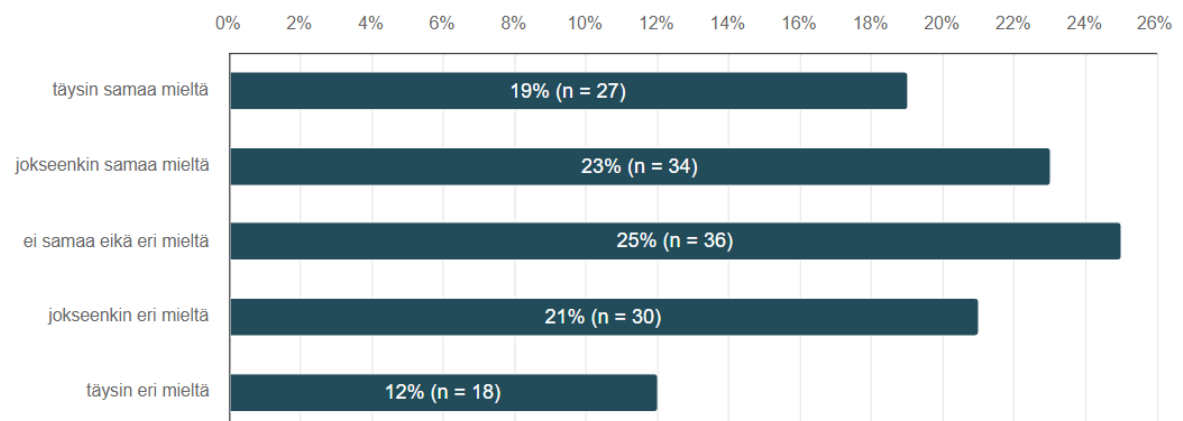

Kuvio 13: Saan lippukunnassani aikuisilta johtajilta tukea haastaviin johtamistilanteisiin.

102 samoajaa on vastannut saavansa lippukunnan aikuisilta johtajilta tukea haastaviin johtamistilanteisiin. Kukaan ei ole väitteen kanssa täysin eri mieltä ja vain 11 % vastanneista on jokseenkin eri mieltä. On hienoa huomata erityisesti, että kukaan ei ole vastannut olevansa täysin eri mieltä väitteen kanssa.

Saan lippukunnassani tukea aikuisilta johtajilta oman elämäni haasteisiin.

Vastaajien määrä: 145

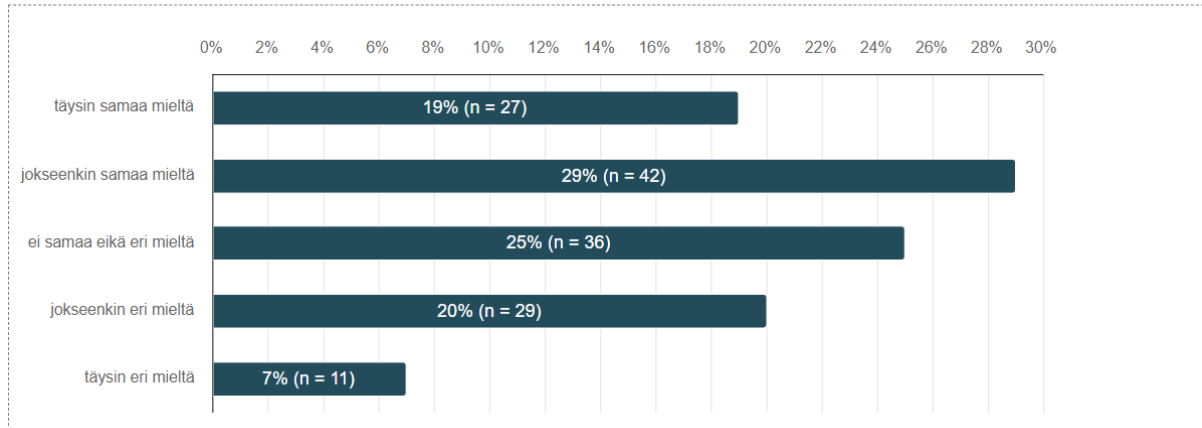

Kuvio 14: Saan lippukunnassani aikuisilta johtajilta tukea oman elämän haasteisiin.

Tämän väitteen kohdalla vastauksiin tuli muita kysymyksiä enemmän hajontaa. 18 henkilöä eli 12 % on vastannut olevansa täysin eri mieltä ja kaikkiin muihin kohtiin on vastannut 27–36 henkilöä kuhunkin kohtaan.

Saan lippukunnassani tukea aikuisilta johtajilta tulevaisuuteni suunnitteluun.

Vastaajien määrä: 145

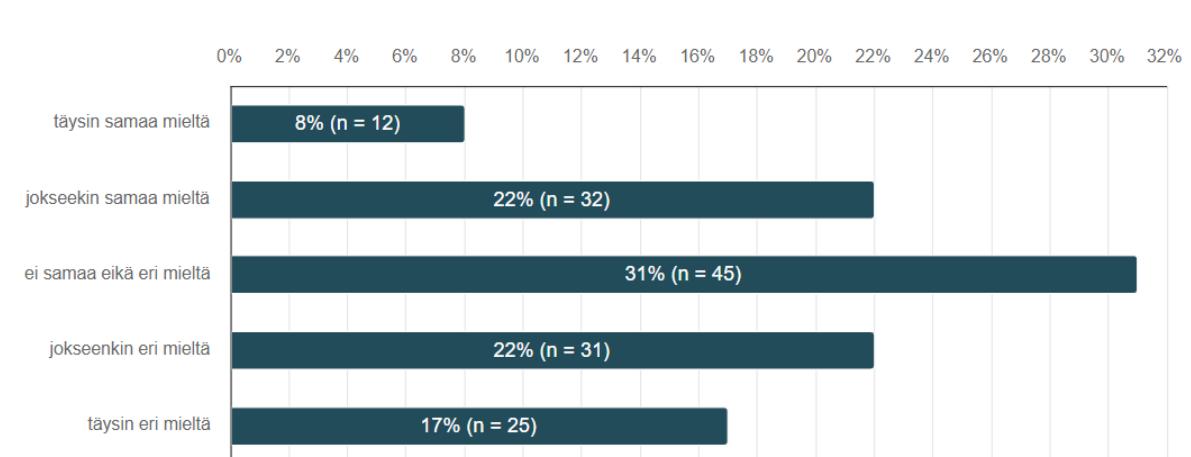

Kuvio 15: Saan lippukunnassani tukea johtajilta tulevaisuuteni suunnitteluun.

69 eli 48 % vastaajista sanoi olevansa väitteestä jokseenkin tai täysin samaa mieltä. Puolestaan 40 samoajaa eli 27 % vastaajista sanoi olevansa väitteestä jokseenkin tai täysin eri mieltä.

Lippukuntani aikuisten johtajien tulisi huomioida jaksamiseni paremmin partiossa.

Vastaajien määrä: 145

Kuvio 16: Lippukuntani aikuisten johtajien tulisi huomioida jaksamiseni paremmin partiossa.

44 henkilöä eli 30 % vastaajista kokee, että lippukunnan aikuisten johtajien tulisi huomioida jaksaminen paremmin partiossa. Puolestaan 56 vastaajaa eli 39 % vastaajista oli väitteestä jokseenkin tai täysin eri mieltä.

5.5 Unelmien samoajaluotsi

Ryhmäkeskustelussa nuorilta kysyttiin, millaista tukea he kaipaavat lippukuntansa aikuisilta ja selvitettiin millainen, olisi nuorten mielestä unelmien samoajaluotsi.

Kuvio 17: Millainen on unelmien samoajaluotsi?

Haastattelutilanteessa nuoret kuvailivat unelmiensa samoajaluotsia luotettavana, kärsivällisenä, kiinnostuneena ja motivoituneena. Lisäksi tärkeitä esille nousseita asioita olivat se, että samoajaluotsi tuntee pestinsä ja roolinsa, pitää pestistään ja haluaa oppia ja kehittyä. Nuoret toivovat myös, että samoajaluotsilla on oikeasti aikaa nuorille.

Kuvio 18: Mitä samoaja kaipaa lippukunnan aikuisilta?

Samoajat kertoivat teemahaastattelussa kaipaavansa lippukunnassa helposti lähestyttävää aikuista henkilöä, jolle voi laittaa viestiä, ja sitä että haastaviin tilanteisiin puututaan. Lisäksi haastateltavat toivoivat, että samoajat otettaisiin tosissaan haastavissa tilanteissa ja kaipaavat aikuisilta sellaista tukea, josta tulee kuultu ja nähty olo.

6 OPINNÄYTETYÖN TUOTOS

Opinnäytetyöni konkreettisena tuotoksena kehitin samoajaluotseille ohjeistuksen eli huoneentaulun, jonka ajatuksena on kertoa miten olla turvallinen ja helposti lähestyttävä samoajaluotsi nuorille. Tavoitteeni oli tehdä huoneentaulusta mahdollisimman selkeä, jotta tärkeä viesti tulee ytimekkäästi esille. Päädyin huoneentaulun tekemiseen, sillä se on selkeä keino välittää tärkeää sanomaa.

6.1 Tuotoksen yhteys analyysin tuloksiin

Analysoin tutkimusaineistoja teemoittelulla, josta nousi esille neljä pääkohtaa: rohkaise ja kannusta, tunne pestisi, ole tukena ja turvana sekä ole läsnä ja kuuntele. Nämä neljä pääkohtaa nostin huoneentauluun, jotta sain yhdistettyä analyysin tulokset ja tuotoksen. On tärkeää, että opinnäytetyöni tuotoksessa näkyy selkeästi nuorten näkemykset ja kokemukset, jotta partiotoiminnasta voitaisi kehittää yhä enemmän nuorten tarpeita huomioivaa.

6.2 Huoneentaulu ja sen hyödyntäminen

Huoneentaulu on juliste, jossa jaetaan neljä vinkkiä samoajaluotsin parempaan johtajuuteen ja samoajien jaksamisen tukemiseen. Huoneentaulun nimi on ”Luotsi samoajan tukena”. Huoneentaulun pääkohdat ja niiden selitykset ovat:

- **Ole läsnä ja kuuntele.** Anna aikaa nuorille ja puutu haastaviin tilanteisiin.
- **Ole tukena ja turvana.** Auta partiolasioissa ja kysy kuulumisia.
- **Tunne pestisi.** Tutustu pestisi sisältöön ja käy luotsikoulutus.
- **Rohkaise ja kannusta** nuoria osallistumaan ja johtamaan.

Huoneentaulun lisäksi samoajaluotseille jaetaan ”Huoneentaulun hyödyntäminen” -ohjeistus, jossa kerrotaan vielä lyhyitä kuvauksia tarkemmin jokaisen pääkohdan toteuttamisesta käytännössä. ”Tunne pestisi” -pääkohdan avauksessa on linkit Samoajaluotsin oppaaseen ja nettisivulle, jossa kerrotaan luotsikoulutuksesta. Muissa kolmessa kohdassa annetaan konkreettisia esimerkkejä siitä, miten pääkohtaa voi toteuttaa käytännössä.

Huoneentaulu ja sen käyttöohjeistus löytyvät opinnäytetyön liitteistä.

6.3 Tuotoksen käyttöönotto

Ohjeistus toimitetaan kaikille Hämeen Partiopiirin lippukunnanjohtajille ja samoajaluotseille sähköpostitse eli noin 250 henkilölle. Siten kaikilla Hämeen Partiopiirin lippukunnilla on mahdollisuus ottaa ohjeistus käyttöön lippukunnassaan.

Lisäksi koulutan ohjeistuksen käyttämisestä keväällä 2025 Hämeen Partiopiirin johtajapäivässä. Johtajapäivään tulostetaan jaettavaksi huoneentauluja ja sen käyttöohjeistuksia, jolloin kynnys ohjeistuksen käyttämiselle pienenee entisestään.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tässä luvussa pohdin tutkimuksen tuloksia, teen johtopäätöksiä ja mietin kehityskohteita.

Tutkimuskysymykseni oli: ”Millä keinoilla aikuiset partiujohtajat voivat tukea samoajaikäisten partiolaisten jaksamista niin, että nuoret jatkavat partiota?” Tutkimustuloksista selvisi, että samoajien jaksamisen tukemisen kannalta tärkeitä asioita ovat aikuisten johtajien läsnäolo, mielenkiinto sekä aidot kohtaamiset. Samoajat ovat aikuisuuden ja itsenäistymisen kynnyksellä, mutta tarvitsevat vielä tukea aikuisilta.

Opinnäytetyön tekeminen oli itselleni vaikeaa, mutta mielenkiintoista. 15–17-vuotiaat nuoret ovat minulle tärkeä ikäluokka ja haluan olla mukana tukemassa nuorten hyvinvointia. Mielestäni on todella tärkeää, että jokaisella nuorella olisi niin partiossa kuin partion ulkopuolellakin merkityksellinen ja kohdattu olo sekä tärkeitä aikuisia henkilöitä. Kysymysten muotoilu niin kyselylomakkeelle kuin ryhmäkeskusteluunkin oli hieman haasteellista, sillä tavoitteenani oli saada mahdollisimman monipuolisia ja laadukkaita vastauksia kysymyksiin.

7.1 Samoajien hyvinvointi

Lähtökohtani tälle opinnäytetyölle oli ajatus siitä, että samoajat olisivat partiossa kuormittuneita. Ajatukseni perustui kuulemaani sekä omiin havaintoihini vuosien varrella erilaisissa partiotilanteissa. Tutkimustulokseni kuitenkin osoittivat, että kyselyyn vastanneiden Hämeen Partiopiirin samoajien jaksamisen nykytilanne on varsin hyvä. Erityisen iloinen olin siitä, että suuri osa vastaajista kokee olonsa nähdyksi ja kuulluksi ja saa tukea lippukunnan aikuisilta. Kyselytutkimuksen vastausten pohjasta voidaan todeta vastuun jakautuvan partiossa samoajille suurimmaksi osaksi heidän jaksamisensa mukaan.

Teoriapohjan perusteella voidaan todeta, että samoajien sitouttaminen partiioon tarvitsee nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin huomioimista. Turvallisella toimintaympäristöllä ja ilmapiiirillä sekä hyvällä johtamisella voidaan kehittää nuoren yhteenkuuluvuuden ja merkityksellisyiden tunnetta partioyhteisössä. Tapahtumarikkaan ja usein kuormittavan ikäkauden aikana nuoret tarvitsevat ikätovereiden läsnäolon lisäksi myös aikuista tukea.

Haastattelututkimuksen pohjalta nousi paljon tärkeitä asioita samoajien partiossa jaksamiseen liittyen. Tulevien tapahtumien odottamisella nuoret tarkoittivat niin lippukunnan järjestämiä retkiä ja leirejä kuin myös isompia piiritason, valtakunnallisia ja kansainvälisiä tapahtumia.

Tapahtumissa nuoret tapaavat muita ikäisiään partiolaisia ja pääsevät toteuttamaan monipuolisesti erilaisia aktiviteetteja. Leirit, retket ja tapahtumat puolestaan tarjoavat nuorille kokemuksia, mikä nousi myös esille samoajien jaksamista edistävänä seikkana.

Asuinseudun vaikutus samoajien jaksamiseen nosti mielenkiintoisia huomioita. Taajamassa/kunnassa asuvista samoajista lukumääräisesti kaupungissa asuviin verrattuna isompi joukko vastasi, ettei uskalla kieltäytyä partiovastuista, jos kokee ettei jaksaa. Tämä voi kertoa esimerkiksi pienempien paikkakuntien vapaaehtoisten tekijöiden pulasta, jolloin tapahtumien mahdollistaminen on myös samoajien vastuulla. Partion lopettamisen harkitsemisen suhteen määrä oli taajamassa/kunnassa asuvien vastaajien ja kaupungissa asuvien vastaajien kanssa prosentuaalisesti lähes sama.

Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen ovat partiotoiminnan ytimessä. Yhdessä toimimista harjoitellaan pienestä asti ja niin viikkotoiminnassa kuin muissakin partioaktiviteeteissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden partiolaisten kanssa. Tämä kehittää niin yhteisöllisyyttä kuin yhteistyötaitoja. Partiotoiminnassa mukana olevat nuoret ovat usein persoonaltaan samanhenkisiä, joten myös kaveriporukkojen muodostaminen ja uusiin ihmisiin tutustuminen on monille helppoa.

7.2 Samoajien partiopysyvyys

Suomen Partiolaisten jäsenrekisteritiedoista selvisi, että Hämeen Partiopiirin alueella on pudonnut kuluneen kauden aika 233 samoajaa pois partiotoiminnasta. Uusia jäseniä puolestaan on liittynyt vain 12, joka on todella vähän. Tiedoista selviää myös, että jäsenmäärä putosi jokaisena samoajien ikävuotena noin sadalla nuorella, mikä on huolestuttava määrä. Eniten nuoria putoaa pois partiotoiminnasta 12–14 vuoden iässä, milloin myös samoajiksi siirtyviä nuoria on automaattisesti vähemmän.

Samoajat ovat tulevaisuuden partiojohtajia ja samoajaikäisten tippuminen pois toiminnasta on harmillista monipuolisen ja laadukkaan partiotoiminnan mahdollistamiseksi myös tulevaisuudessa. On helpompaa yrittää säilyttää jo mukana olevat samoajat toiminnassa kuin kannustaa uusia liittymään mukaan. Partio on nuorelle hyvä paikka osana monipuolista kasvu ympäristöä, mikä voi myös helpottaa nuoruuden haasteissa ja tarjota tukea sekä turvaa.

Vastaajista 66% eli 96 samoajaa ei ole harkinnut partion lopettamista jaksamisensa takia. Tästä tuloksesta voi päätellä, että samoajia on jo nyt saatu pysyväitettyä partiotoimintaan. Nykytilanteessa on siis potentiaalia, mutta erityisesti samoajien aikuisten johtajien toiminnalla on merkitystä nuorten partiossa pysyvyyden kannalta.

7.3 Lippukunnan aikuisen tuen tilanne

Kyselytutkimuksessa ei suoraan selvitetty lippukunnan samoajaluotsien tilannetta, sillä kysymyksissä kysyttiin yleisesti aikuisista johtajista. Tärkeintä tosin on, että jokaisella samoajalla olisi joku turvallinen aikuinen lippukunnassaan, oli se sitten samoajaluotsi tai joku muu. Tuloksista selvisi, että tällä hetkellä samoajien johtamisen tilanne monissa Hämeen Partiopiirin lippukunnissa on hyvä. Tästä voi päätellä, että samoajat tarvitsevat ja kokevatkin jo saavansa tukea partioaikuisilta.

Tulevaisuudessa olisi tärkeää varmistaa, että jokaisessa lippukunnassa on samoajaluotsi, joka on tietoinen pestinsä sisällöstä sekä samoajien ikäluokan haasteista ja tarpeista. Samoajaluotsin pesti on todella tärkeä, eikä siihen kannattaisi asettaa ketään vain nimellisesti. Samoajaluotsi voi parhaimmillaan innostaa nuoria pysymään partioharrastuksen parissa sekä toimia turvallisena ja helposti lähestyttävänä aikuisena.

Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia samoajaluotsien näkökulmaa siitä, kokevatko he kykenevänsä tukea samoajia ja millainen luotsin rooli on luotsien omasta kokemuksesta. Tulevaisuuden tutkimuksissa voisi myös selvittää onko samoajaluotseille tehdystä ohjeistuksesta ollut käytännössä mitään hyötyä. Lisäksi jatkossa kannattaisi tutkia enemmän asunpaikkojen vaikutusta nuorten jaksamiseen ja hyvinvointiin, sillä se tuotti jo tässä tutkimuksessa mielenkiintoisia huomioita.

7.4 Tilaajan palaute

Sain opinnäytetyön tilaajan edustajalta Heli Lehtomäeltä hyvää palautetta työstäni. Hän sanoi, että aihe on partiossa tärkeä ja ajankohtainen. ”Samoajaikäkauden jaksamisen tärkeyttä lisää vielä se, että samoajat ovat lähitulevaisuuden partiojohtajia ja toiminnan mahdollistajia.” Lisäksi tilaajan palautteessa nostettiin esille havainnot kehittävän harjoitteluni aikana oppimisesta. (H. Lehtomäki, henkilökohtainen tiedonanto, 7.11.2024)

7.5 Yhteenveto

Koen opinnäytetyön aiheen, tulokset ja tuotoksen merkitykselliseksi tilaajalle. Tutkimukseni myötä sain arvokasta tietoa samoajien jaksamisen nykytilanteesta. Opinnäytetyöstäni on toivottavasti apua samoajien hyvinvoinnin sekä entistä paremman johtajuuden edistämässä.

Opinnäytetyöprosessi oli opettavainen kokemus, joka kehitti ammatillista identiteettiäni. Yhteisöpedagogin kompetenssit ovat yhteisöllinen, pedagoginen, yhteiskunnallinen ja kehittämisosaaminen (HUMAK 2024). Koen, että opinnäytetyössäni jokainen näistä kompetensseista toteutui. Kehittämistyön aihe vaati ja kehitti sekä yhteisöllistä että pedagogista osaamista, sillä aiheena oli nuoret ja heidän johtamisensa. Nuorten hyvinvointi ja jaksaminen on yhteiskunnallisesti ajankohtainen aihe. Kehittämisosaaminen puolestaan näkyi konkreettisesti ohjeistuksen kehittämisenä.

Kehitin opinnäytetyöprosessin aikana pitkäjänteisyyttäni, opin uutta tutkimuskäytännöistä ja niiden hyödyntämisestä ja haastoin itseäni laajaan aihealueeseen perehtymällä. Opinnäytetyöprosessi oli tärkeä kokemus ammatillisella polullani. Minulle oli mielenkiintoista ja tärkeää yhdistää merkityksellinen harrastus, opinnot sekä kiinnostava aihepiiri.

LÄHTEET

- Ahonen, Timo, Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2023. Ihmisen psykologinen kehitys (E-kirja). Santalahti-kustannus. Viitattu 1.10.2024.
- Ahtola, Annarilla 2016. Psyykinen hyvinvointi ja oppiminen (E-kirja). PS-kustannus, Jyväskylä. Viitattu 5.11.2024.
- Allardt, Erik 1976. Hyvinvoinnin ulottuvuuksia. WSOY, Porvoo. Viitattu 18.11.2024.
- Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2024. Opiskelijan opas. Opinnäytetyö. Viitattu 15.8.2024. <https://humak.libguides.com/viittausopas/lahdeluettelo>
- Humanistinen ammattikorkeakoulu 2024. Yhteisöpedagogi koulutus opetussuunnitelma 2018–2024. Viitattu 20.10.2024. <https://opiskelijanopas.humak.fi/wp-content/uploads/sites/5/2021/10/Yhteisopedagogi-AMK-OPS-2018-24.pdf>
- Helne, Tuula & Hirvilammi Tuuli 2021. Puristuksissa? Nuoret ja kestävä hyvinvoinnin ehdot. Helsinki: Kelan tutkimus. Viitattu 16.8.2024. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/d060b316-694a-4261-81d4-c8a227b4ab2c/content>
- Hämeen Partiopiiri 2024a. Tietoa meistä. Viitattu 16.8.2024. <https://hp.partio.fi/hameen-partio/piiri/tietoa-meista/>
- Hämeen Partiopiiri 2024b. Organisaatio. Viitattu 30.8.2024. <https://hp.partio.fi/hameen-partio/piiri/tietoa-meista/organisaatio/>
- Hämeen Partiopiiri 2024c. Piiriviisari 2023. Viitattu 2.4.2024.
- Hämeen Partiopiiri 2024d. Kohu 25 info. Viitattu 28.9.2024. <https://hp.partio.fi/nyt/kohu/info/>
- Juuti, Pauli & Puusa, Anu 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät (E-kirja). Gaudeamus Oy. Viitattu 29.5.2024.
- Jääskeläinen, Laura 2022. Ryhmä toimivaksi (E-kirja). PS-kustannus, Jyväskylä. Viitattu 5.11.2024.
- Leskisenoja, Eliisa & Sandberg, Erja 2019. Positiivinen pedagogiikka ja nuorten hyvinvointi. (E-kirja) PS-kustannus, Jyväskylä. Viitattu 17.10.2024.
- Leskisenoja, Eliisa 2017. Positiivisen pedagogiikan työkalupakki (E-kirja). PS-kustannus, Jyväskylä. Viitattu 5.11.2024.
- Martela, Frank 2022. Hyvinvoinnin mittaaminen edellyttää hyvinvoinnin teoriaa – Erik Allardtin hyvinvoinnin ulottuvuudet päivitettyinä nykyaikaan. Viitattu 18.11.2024. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/145551/YP2205-6_Martela.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Martela, Frank 2023. Onnellisuuden psykologia. Teoksessa Uusitalo, Lotta. Positiivisen psykologian voima. (E-kirja) 3., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus. Viitattu 30.5.2024.
- Mieli ry 2024. Mielenterveys on osa hyvinvointia ja terveyttä. Viitattu 9.4.2024. <https://mieli.fi/vahvista-mielenterveyttasi/mita-mielenterveys-on/mielenterveys-on-osa-hyvinvointia-ja-terveytta/>

- Nuorisobarometri 2022. Läpi kriisien. Viitattu 5.6.2024. [Läpi kriisien. Nuorisobarometri 2022 \(tietoanuorista.fi\)](https://tietoanuorista.fi)
- Opinkirjo 2024. Aineiston analysointi ja tulosten visualisointi. Viitattu 17.10.2024. <https://opinkirjo.fi/tutkimuksen-perusteet/aineiston-analysointi/>
- Partio 2024a. Partio lukuina. Viitattu 16.8.2024. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/partio-lukuina/>
- Partio 2024b. Suomen Partiolaiset. Viitattu 16.8.2024. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/>
- Partio 2024c. Partiokasvatus. Samoajat – Luotsin opas. Viitattu 16.8.2024. <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/samoajat-luotsin-opas>
- Partio 2024d. Samoajaluotsin pestikortti. Viitattu 30.8.2024. https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2018/08/Luotsin-pestikortti_samoaja.pdf
- Partio 2024e. Partiomenetelmä. Viitattu 18.11.2024. [Partiomenetelmä | Partio-ohjelma](https://www.partio.fi/partiomenetelma)
- Partio 2024f. Samoajaexplo. Viitattu 28.9.2024. <https://www.partio.fi/nyt/explo/>
- Partio 2024g. Roverway. Viitattu 28.9.2024. <https://www.partio.fi/nyt/roverway/>
- Partio 2024h. Samoajat – Luotsin opas / Samoajien ohjelma. Viitattu 28.9.2024. <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/samoajat-luotsin-opas/samoajien-ohjelma>
- Partio 2024i. Suomen Partiolaisten henkilöstön yhteystiedot. Viitattu 2.10.2024. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/yhteystiedot/yhteystietohaku/>
- Partio 2024j. Maailmanjärjestöt. Viitattu 2.10.2024. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/organisaatio/maailmanjarjestot/>
- Partio 2024k. Ystävyyttä, rakkautta ja naurua – partio tuo yhteen ystäviä ja pariskuntia. Viitattu 3.10.2024. <https://papa.partio.fi/ystavyytta-rakkautta-ja-naurua-partio-tuo-yhteen-ystavia-ja-pariskuntia/>
- Partio 2024l. Luotsikoulutus. Viitattu 6.10.2024. <https://www.partio.fi/lippukunnille/pestientuki/koulutus/jatkotaso/luotsikoulutus/>
- Partio 2024m. Jäsentiedot. Viitattu 15.10.2024.
- Partio 2024n. Partiopiirit. Viitattu 15.10.2024. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/partiopiirit/>
- Partio 2024o. Ikäkaudet lyhyesti. Viitattu 15.10.2024. <https://partio-ohjelma.fi/partiokasvatus/partion-ikaekaudet/ikaekaudet-lyhyesti>
- Partio 2024p. Organisaatio. Viitattu 15.10.2024. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/tietoa-meista/organisaatio/>
- Partio 2024q. Samoajat. Viitattu 15.10.2024. <https://partio-ohjelma.fi/samoajat>
- Partio 2024r. 5 vinkkiä: Näin kerrot partio-osaamisesta työhakemuksessa. Viitattu 16.10.2024. <https://www.partio.fi/partiomedial/5-vinkkia-nain-kerrot-partio-osaamisesta-tyohakemuksessa/>

Partio 2024s. Mitä partio on? Viitattu 18.10.2024. <https://www.partio.fi/tule-mukaan/mita-partio-on/>

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry 2020. Partiojohtajan käsikirja, 1. painos. Otava Kirjapaino. Viitattu 4.6.2024

Tietoarkisto 2024. Teemoittelu. Viitattu 19.11.2024. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/teemoittelu/>

Tutkimuseettinen Neuvottelukunta (TENK). Viitattu 16.10.2024. <https://tenk.fi/fi>

Vilka, Hanna 2007. Tutki ja mittaa, Määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 29.5.2024. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf

Vasalampi, Kati 2022. Näin motivoit oppimaan. (E-kirja) Jyväskylä: PS-kustannus. Viitattu 12.10.2024.

World Scouting 2024a. Scout Movement. Viitattu 16.8.2024. <https://www.scout.org/scout-movement>

World Scouting 2024b. Scouting Education. Viitattu 16.8.2024. <https://www.scout.org/who-we-are/scout-movement/scouting-education>

LIITTEET

Sähköisen kyselylomakkeen kysymykset ja vastausvaihtoehdot:

1. Olen perehtynyt tutkittavan informointilomakkeeseen ja vastaan kyselyyn vapaaehtoisesti ja omasta tahdostani

Vastausvaihtoehdot:

- Kyllä, jatka kyselyyn

2. Olen 15 vuotta täyttänyt Hämeen Partiopiirin samoaja

Vastausvaihtoehdot:

- Kyllä, jatka kyselyn täyttämistä

3. Millä alueella asut?

Vastausvaihtoehdot:

- Maaseudulla (alle 3000 asukasta)
- Taajamassa/kunnassa (3001–15000 asukasta)
- Kaupungissa (yli 15000 asukasta)

4. Jaksan hyvin partiossa

5. Olen ottanut partiovastuita vain sen verran mitä jaksan hoitaa.

6. Uskallan kieltäytyä partiovastuista, jos koen etten jaksa.

7. Minulla on liian paljon vastuuta partiossa.

8. Olen harkinnut partion lopettamista jaksamiseni takia.

9. Koen, että tulen kuulluksi ja nähdyksi lippukunnassani

10. Lippukuntani aikuisten johtajien käytös vaikuttaa partiossa jaksamiseeni positiivisesti.

11. Minulla on lippukunnassani tuttu ja turvallinen aikuinen, jolle voin puhua haastavista aiheista ja asioista.

12. Saan lippukunnassani aikuisilta johtajilta tukea haastaviin johtamistilanteisiin.

13. Saan lippukunnassani tukea aikuisilta johtajilta oman elämäni haasteisiin.

14. Saan lippukunnassani tukea aikuisilta johtajilta tulevaisuuteni suunnitteluun.

Vastausvaihtoehdot kysymyksiin 4–14:

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Teemahaastattelun kysymykset:

1. Millaista tukea kaipaisit lippukuntasi aikuisilta?
2. Kuvaile kolmella sanalla millainen olisi unelmiesi samoajaluotsi?
3. Mitkä asiat auttavat sinua jaksamaan partiossa?

Kuviot

Kuvio 1: Partiomenetelmä (Partio 2024e)

Kuvio 2: Ryhmäkeskustelun kysymykset

Kuvio 3: Teemoittelu

Kuvio 4: Sähköiseen kyselylomakkeeseen vastanneiden asuinpaikat.

Kuvio 5: Jaksan hyvin partiossa.

Kuvio 6: Olen harkinnut partion lopettamista jaksamiseni takia.

Kuvio 7: Mikä auttaa samoajia jaksamaan partiossa?

Kuvio 8: Minulla on liian paljon vastuuta partiossa.

Kuvio 9: Olen ottanut partiovastuita vain sen verran mitä jaksan hoitaa.

Kuvio 10: Uskallan kieltäytyä partiovastuista, jos koen etten jaksa.

Kuvio 11: Lippukuntani aikuisten johtajien käytös vaikuttaa jaksamiseeni positiivisesti.

Kuvio 12: Koen, että tulen kuulluksi ja nähdyksi lippukunnassani.

Kuvio 13: Saan lippukunnassani aikuisilta johtajilta tukea haastaviin johtamistilanteisiin.

Kuvio 14: Saan lippukunnassani aikuisilta johtajilta tukea oman elämän haasteisiin.

Kuvio 15: Saan lippukunnassani tukea johtajilta tulevaisuuteni suunnitteluun.

Kuvio 16: Lippukuntani aikuisten johtajien tulisi huomioida jaksamiseni paremmin partiossa.

Kuvio 17: Millainen on unelmien samoajaluotsi?

Kuvio 18: Mitä samoaja kaipaa lippukunnan aikuisilta?

Samoajaluotsin opas -huoneentaulu

Luotsi samoajan tukena

Vinkit samoajaluotsin parempaan johtajuuteen ja samoajan jaksamisen tukemiseen:

Ole läsnä ja kuuntele.

Anna aikaa nuorille ja puutu haastaviin tilanteisiin.

Ole tukena ja turvana.

Auta partioasioissa ja kysy kuulumisia.

Tunne pestisi.

Tutustu pestisi sisältöön ja käy luotsikoulutus.

Rohkaise ja kannusta

nuoria osallistumaan ja johtamaan.

PARTIO
scout

Huoneentaulun hyödyntäminen

Tulosta edellisen sivun “Luotsi samoajan tukena”
-huoneentaulu esimerkiksi partiokolon seinälle!

Tässä vielä konkreettiset vinkit samoajaluotsille kohtien toteuttamiseen käytännössä:

Tunne pestisi.

- Tutustu pestisi sisältöön ja käy luotsikoulutus. [Samoajaluotsin oppaassa](#) kerrotaan kattavasti samoajaikäkaudesta ja -ohjelmasta sekä luotsin roolista. [Luotsikoulutuksessa](#) opit samoajan kehitysvaiheista, ikäkauden ohjelmasta ja nuorten johtamisesta.

Ole läsnä ja kuuntele.

- Anna aikaa nuorille ja kuuntele samoajien toiveita ja tarpeita. Puutu haastaviin tilanteisiin ja ota nuorten asiat tosissasi. Älä vähättele nuorten huolia.

Ole tukena ja turvana.

- Toimi turvallisena ja helposti lähestyttävänä aikuisena samoajille. Auta sekä partioasioissa että mahdollisuuksien mukaan partion ulkopuolisissa asioissa. Kysele kuulumisia ja keskustele nuorten kanssa.

Rohkaise ja kannusta.

- Rohkaise nuoria osallistumaan ja johtamaan. Samoajaikäkaudelle on tarjolla paljon erilaisia retkiä, koulutuksia, leirejä ja tapahtumia. Kannusta nuoria ilmoittautumaan ja näytä myös itse esimerkkiä lähtemällä mukaan.

